

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

EKONOMICKÉ SOUVISLOSTI VÝROBY MLÉKA

Ing. Jan Syrůček, Ph.D.

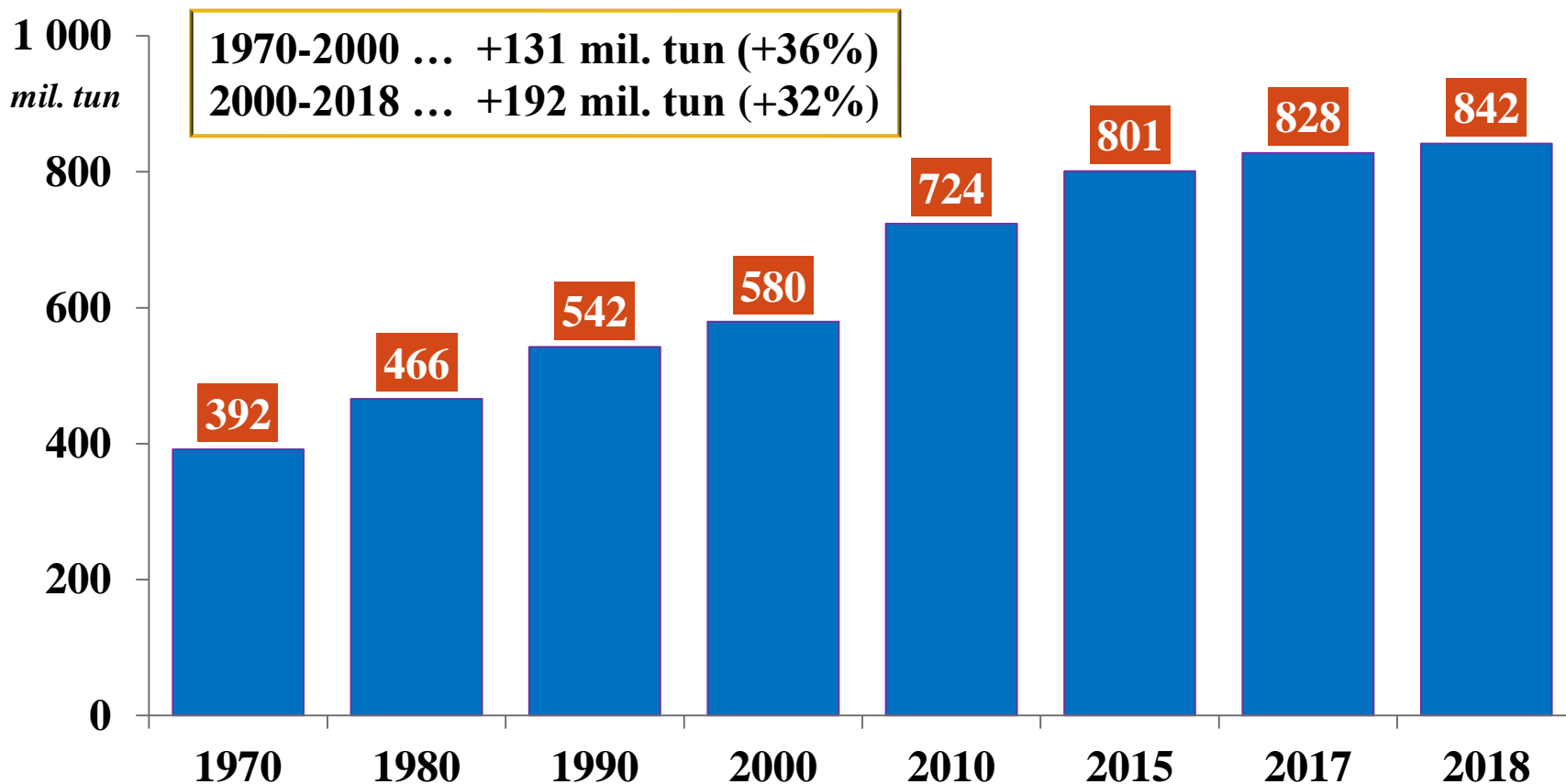
Tel. +420 267 009 529

E-mail: syrucek.jan@vuzv.cz

5. 3. 2020

Produkce mléka ve světě

Mléko patří celosvětově mezi ekonomicky nejvýznamnější zemědělskou komoditu.

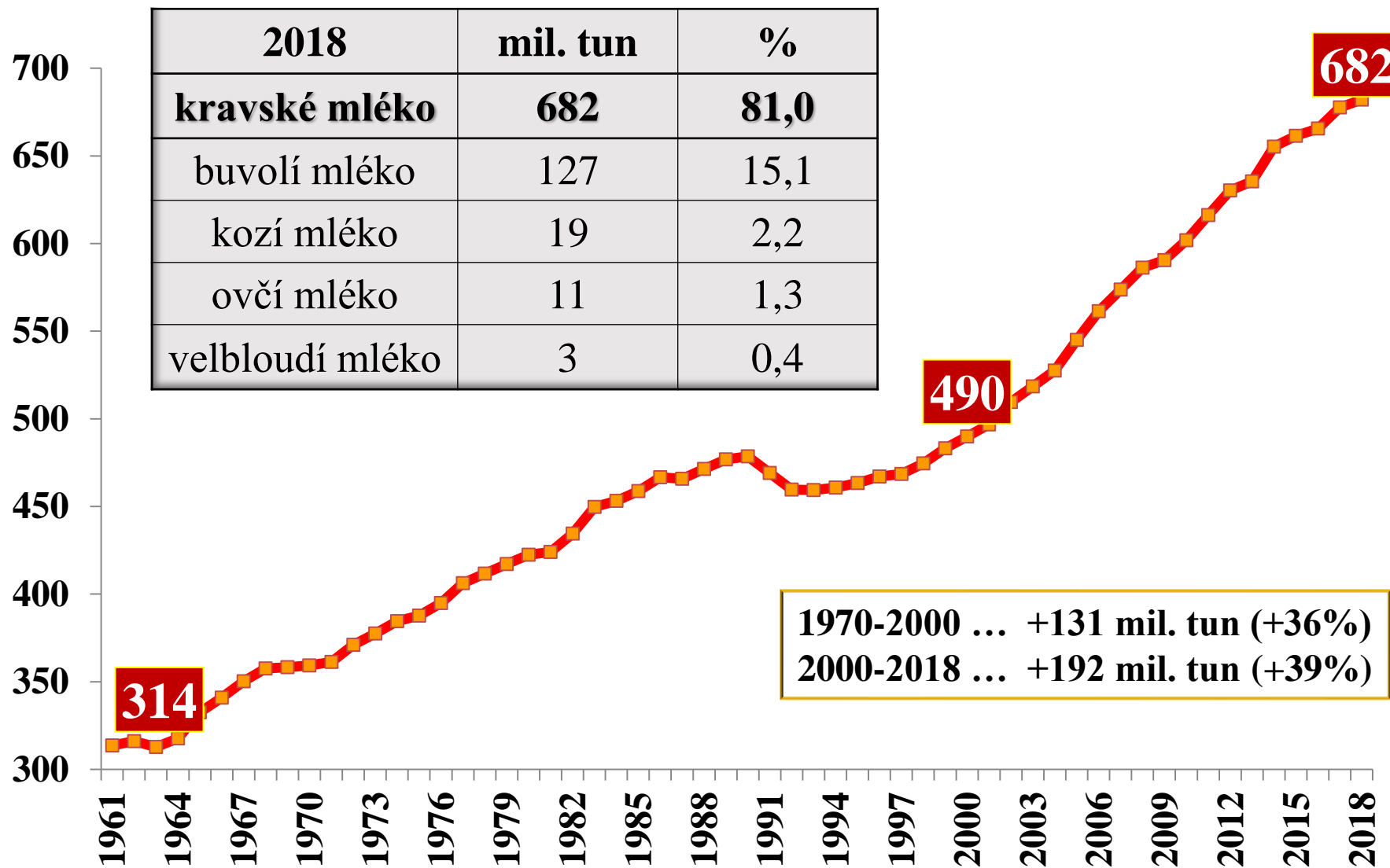
Pramen: Faostat (2020).

Do roku 2030 se očekává, že celosvětová produkce mléka přesáhne 1 mld. tun (eAgri, 2019).

Produkce kravského mléka

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

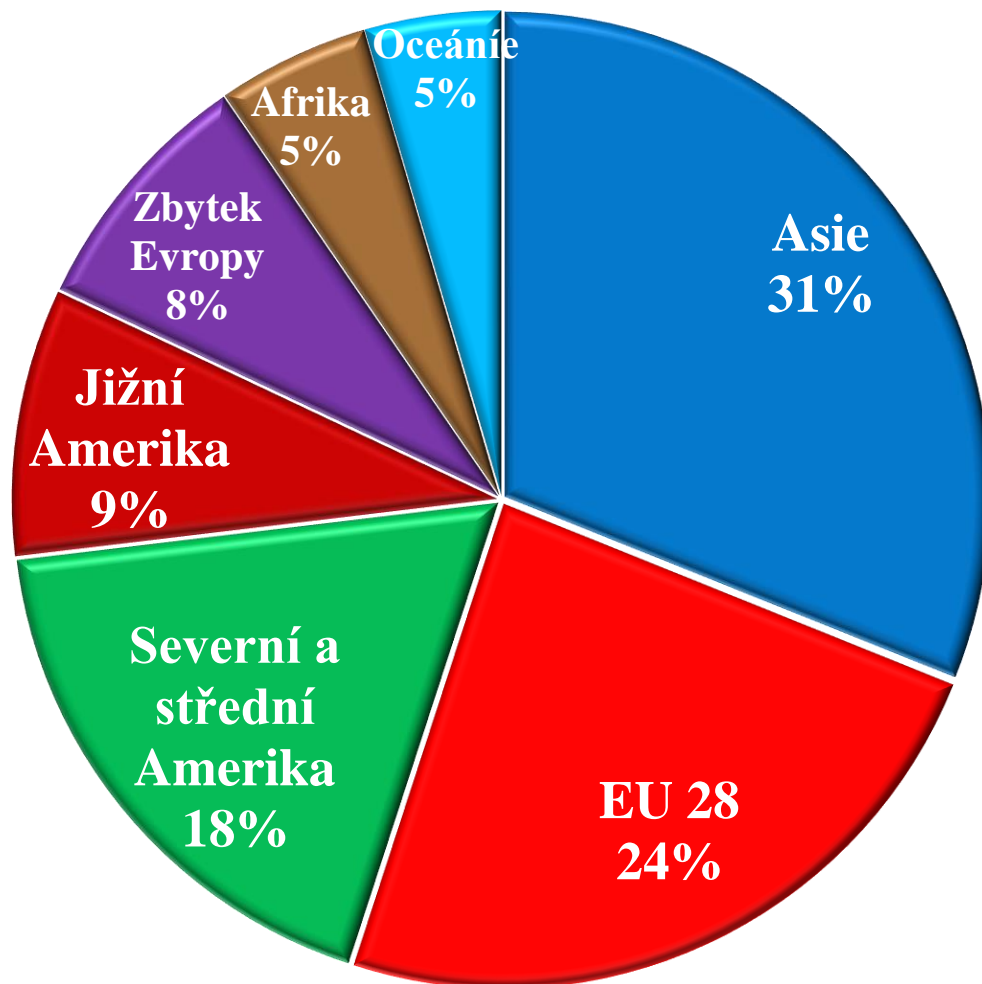

Pramen: Faostat (2020).

Podíl regionů na produkci kravského mléka v roce 2018

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

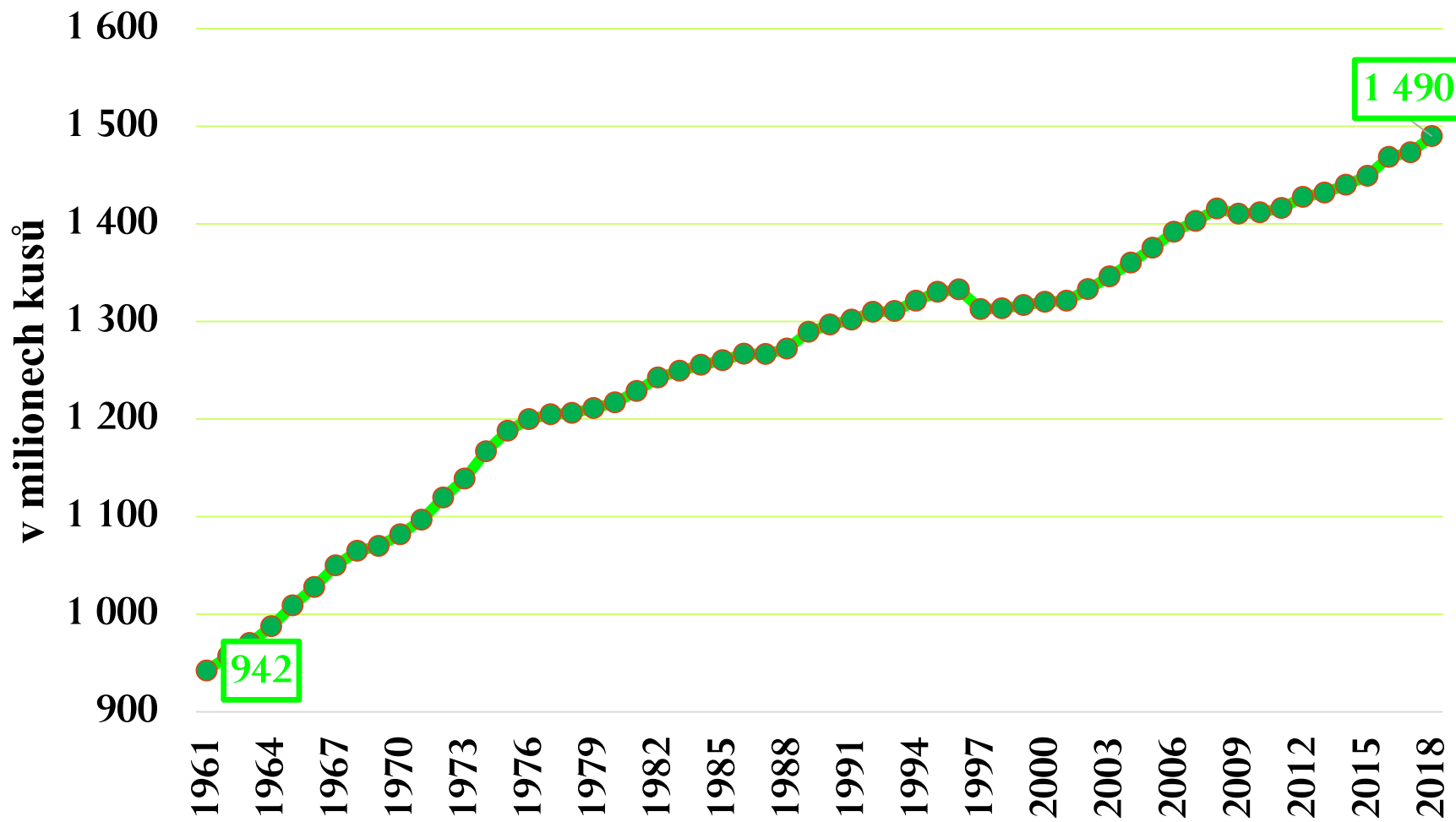
světový region	2000	2018	%
	mil. tun		
Asie	95	212	+124
Evropa	208	220	+6
Sev. a stř. Amerika	98	124	+27
Jižní Amerika	45	61	+36
Afrika	22	35	+57
Oceánie	23	31	+33

Pramen: Faostat (2020).

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Stavy skotu ve světě

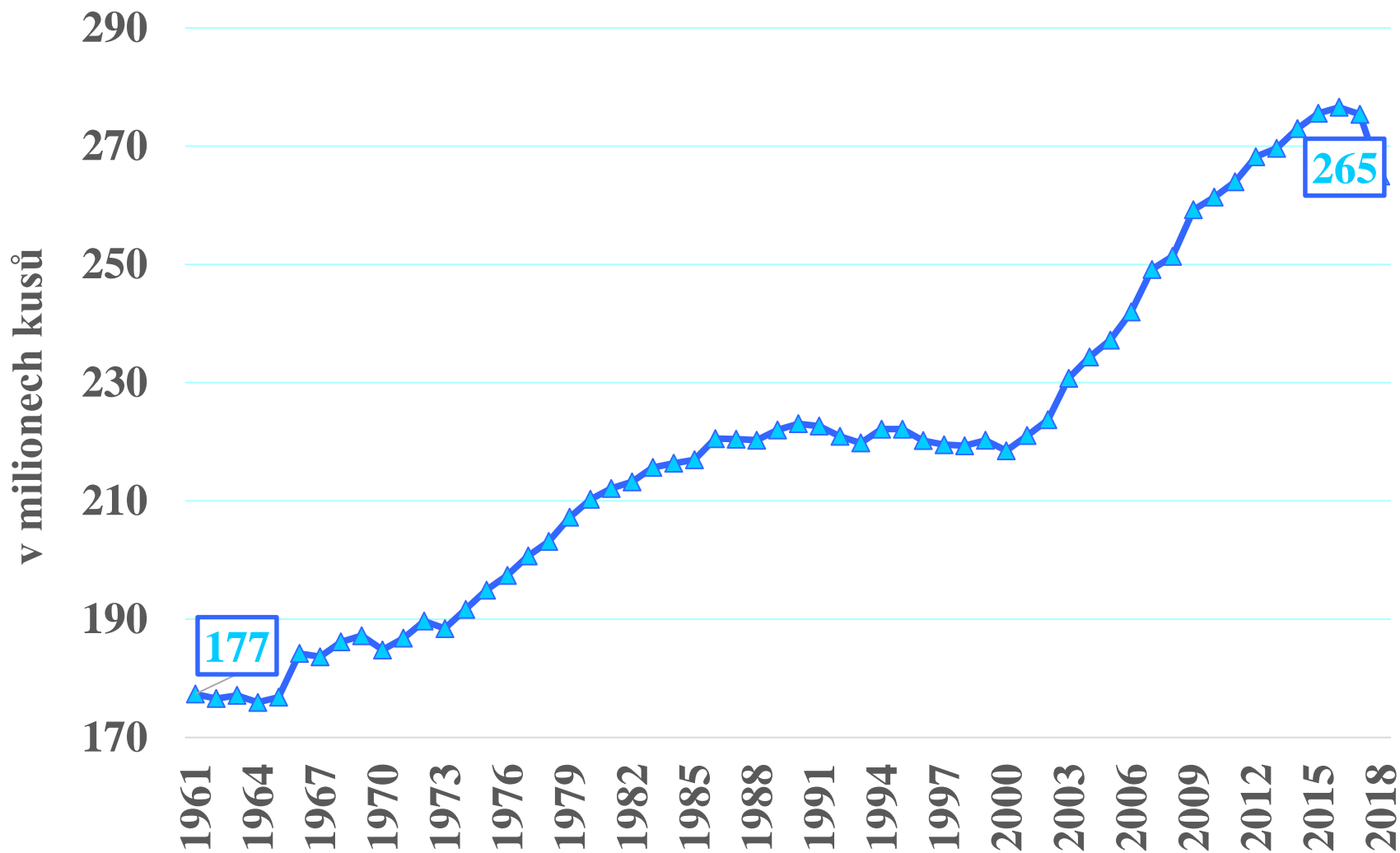

Pramen: Faostat (2020).

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Stavy dojených krav ve světě

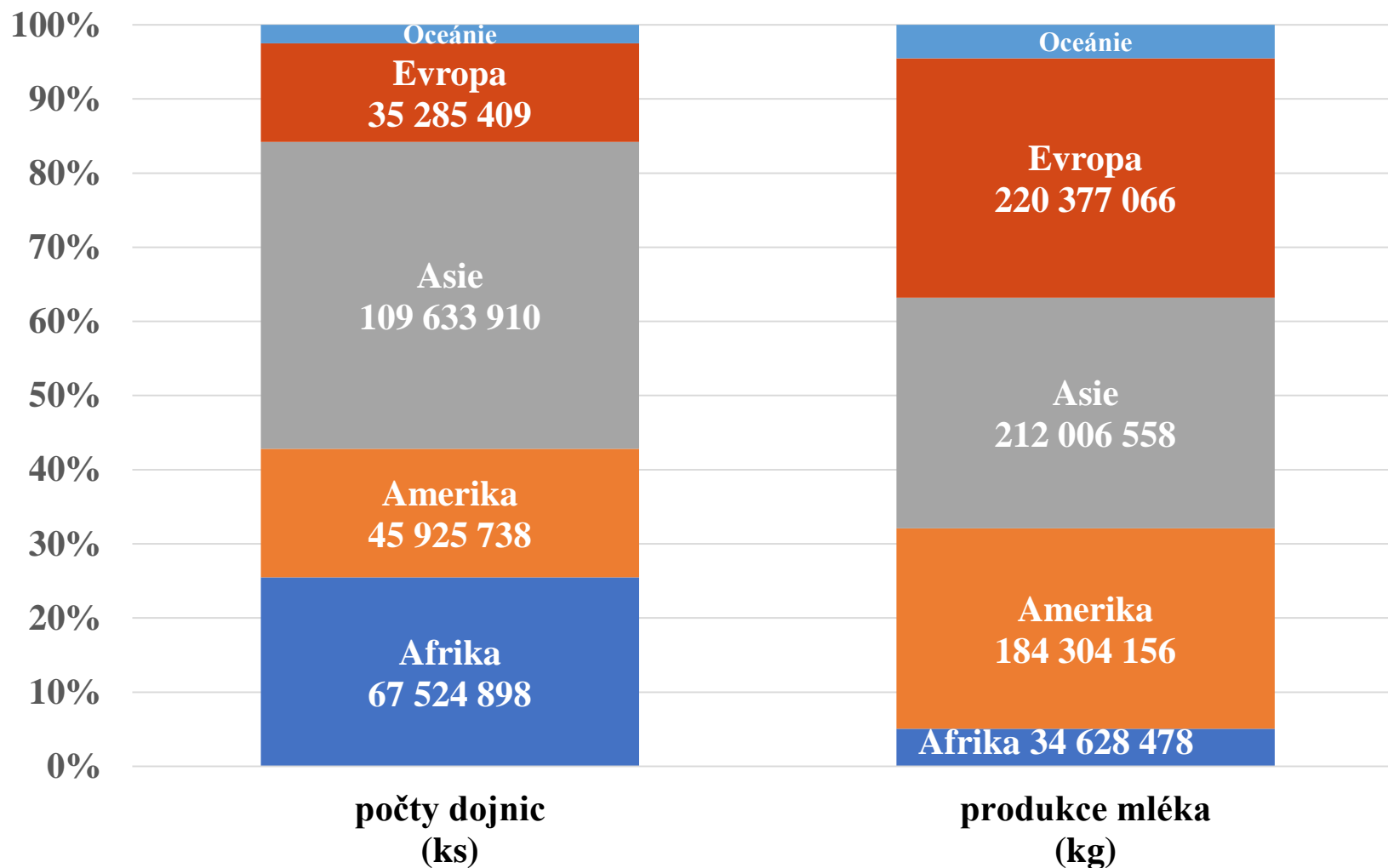

Pramen: Faostat (2020).

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Stavy dojnic a produkce mléka

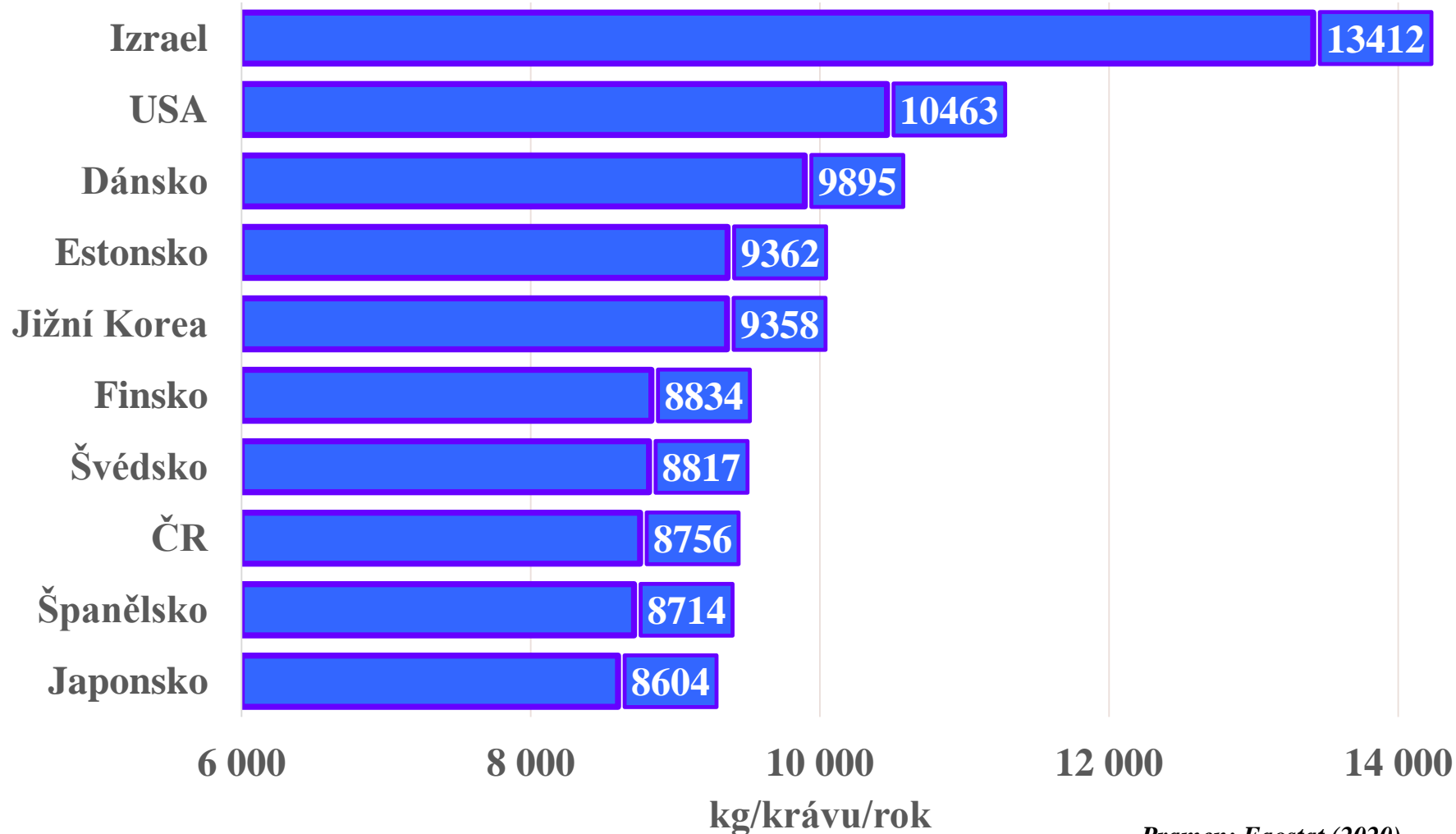

Pramen: Faostat (2020).

10 států s nejvyšší dojivostí na světě v roce 2018 (ze 197 států)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

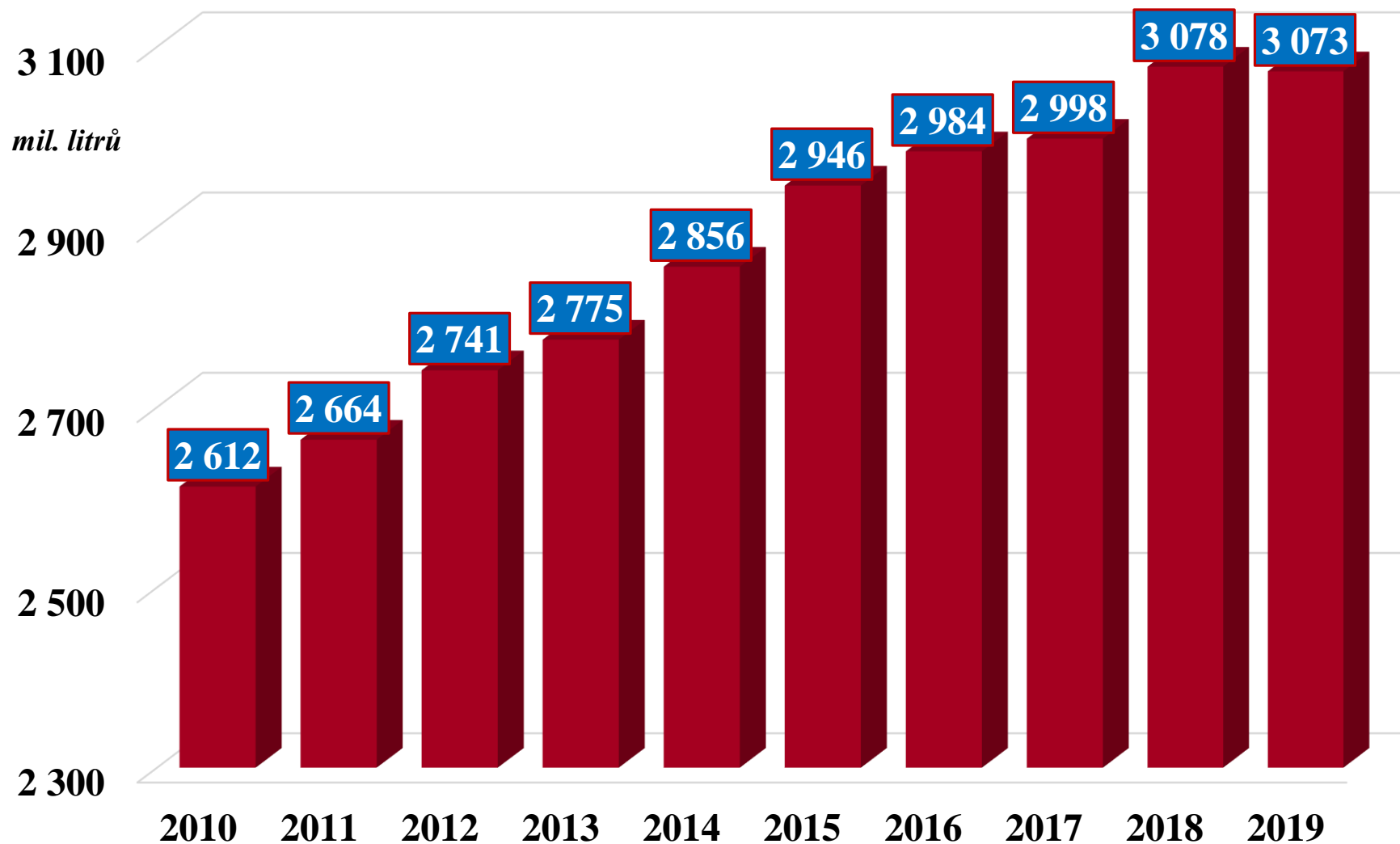

Pramen: Faostat (2020).

Výroba mléka v ČR

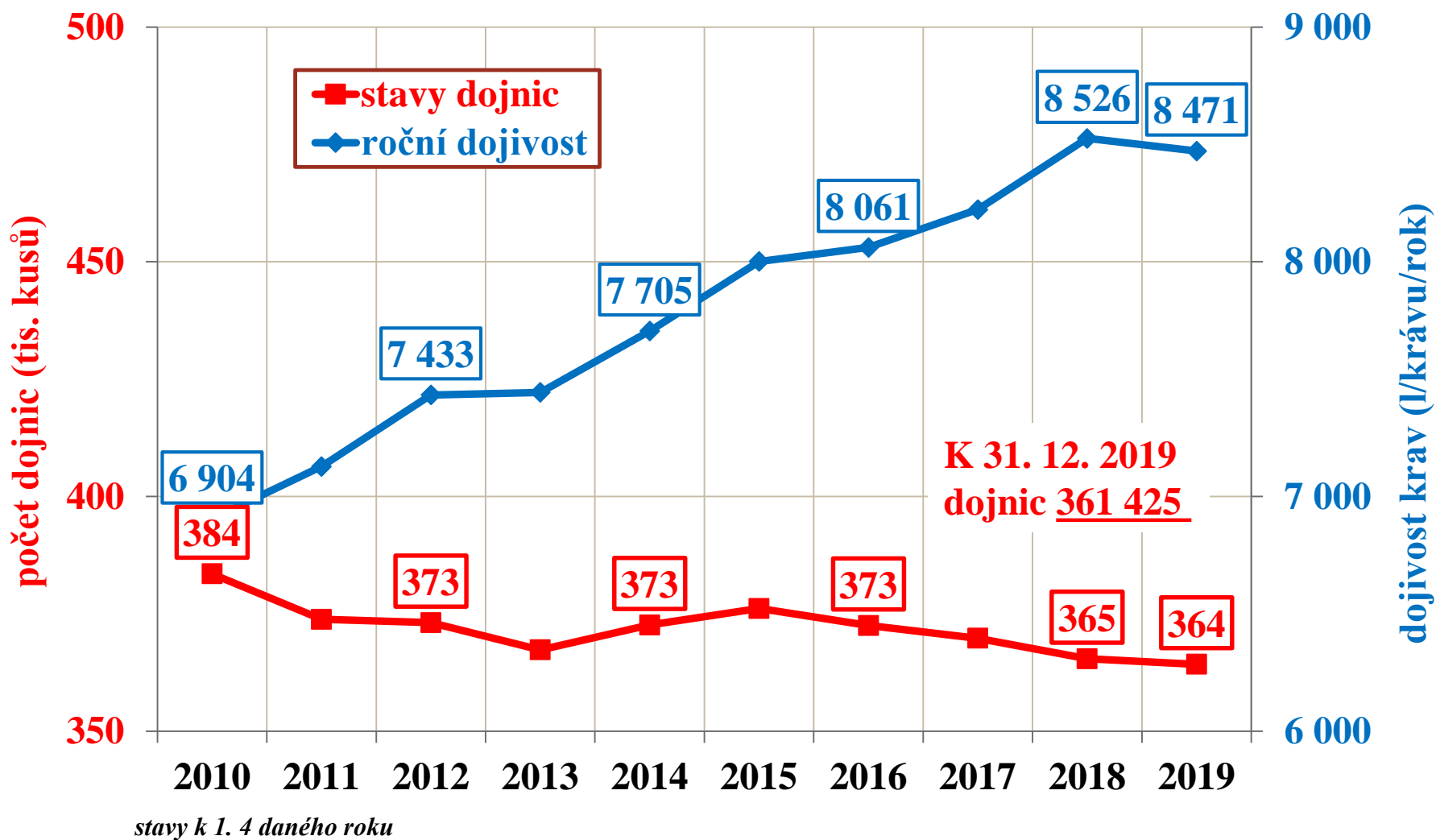

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Pramen: ČSÚ (2020).

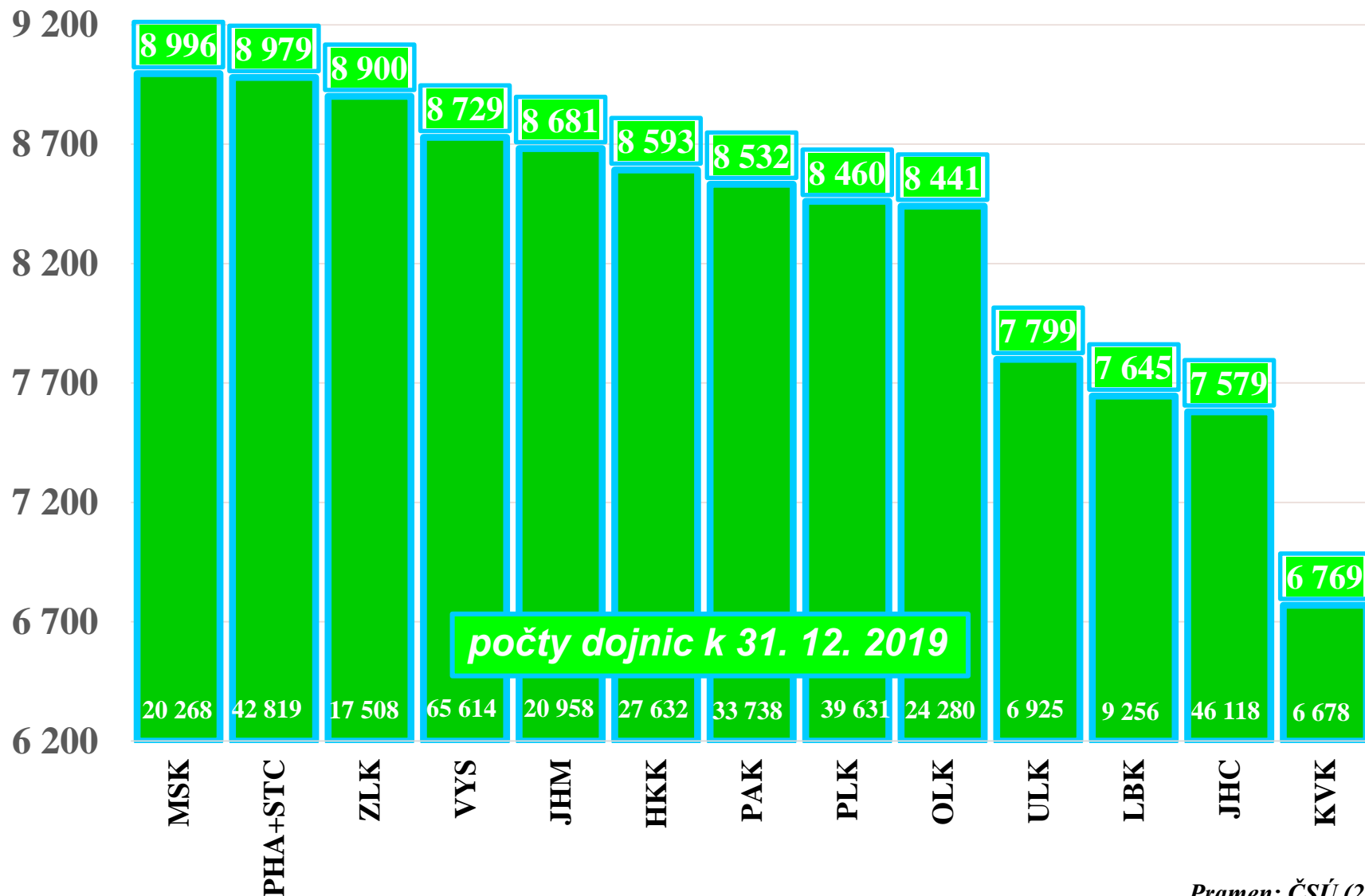
Stavy dojnic a roční dojivost v ČR

Průměrná dojivost v roce 2019

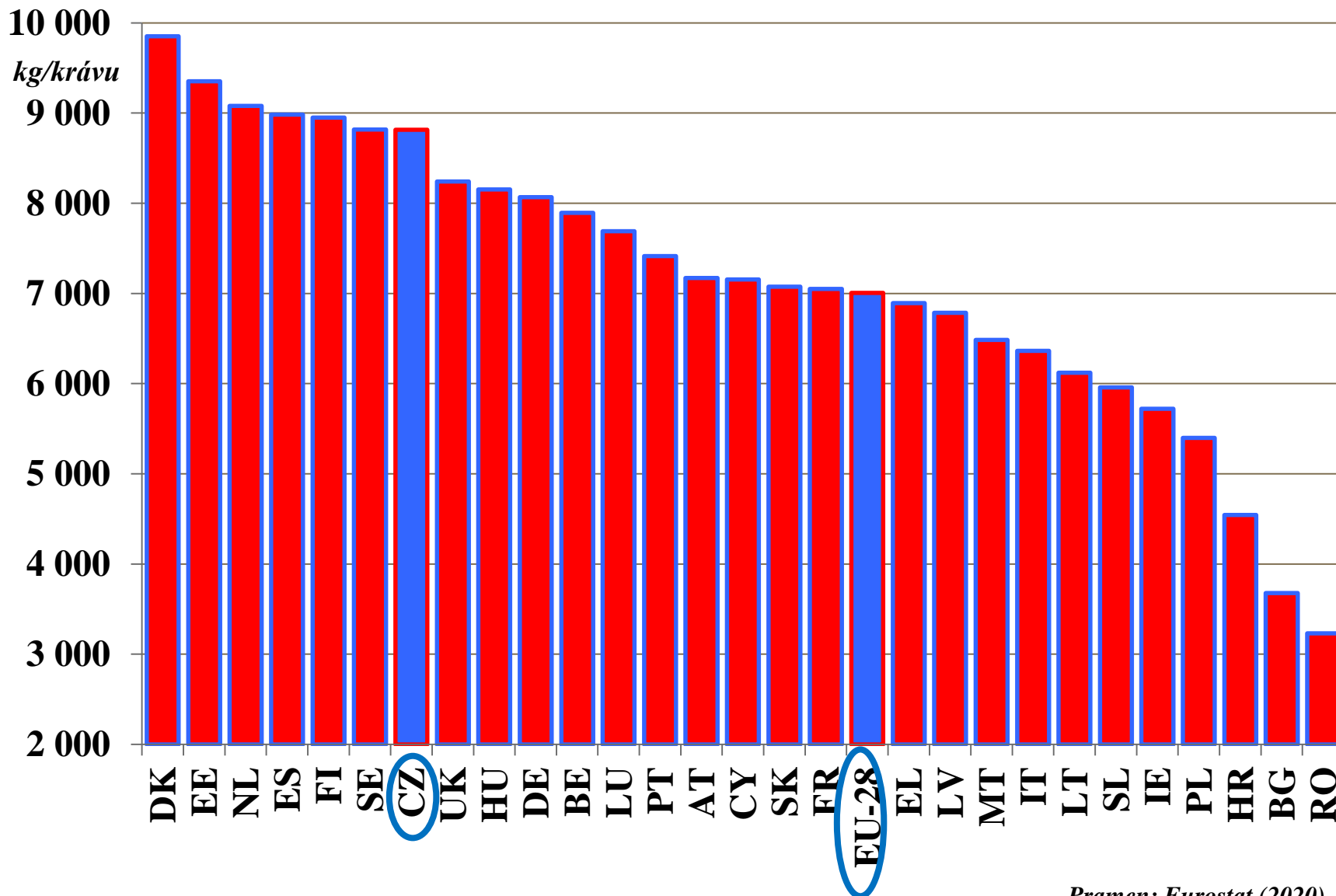

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Pramen: ČSÚ (2020).

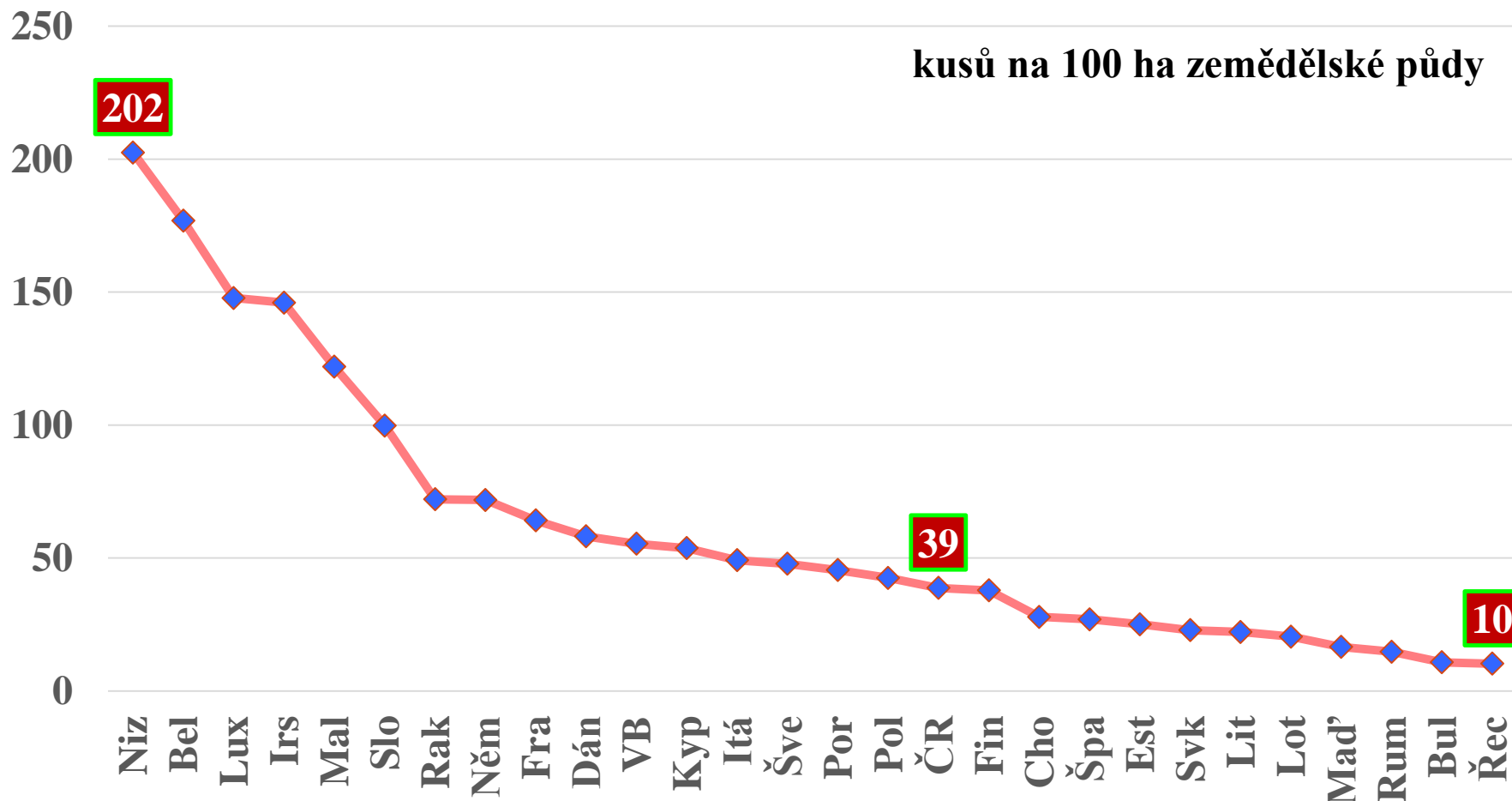
Roční dojivost u států EU-28 (2018)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Intenzita chovu skotu v zemích EU-28 (2018)

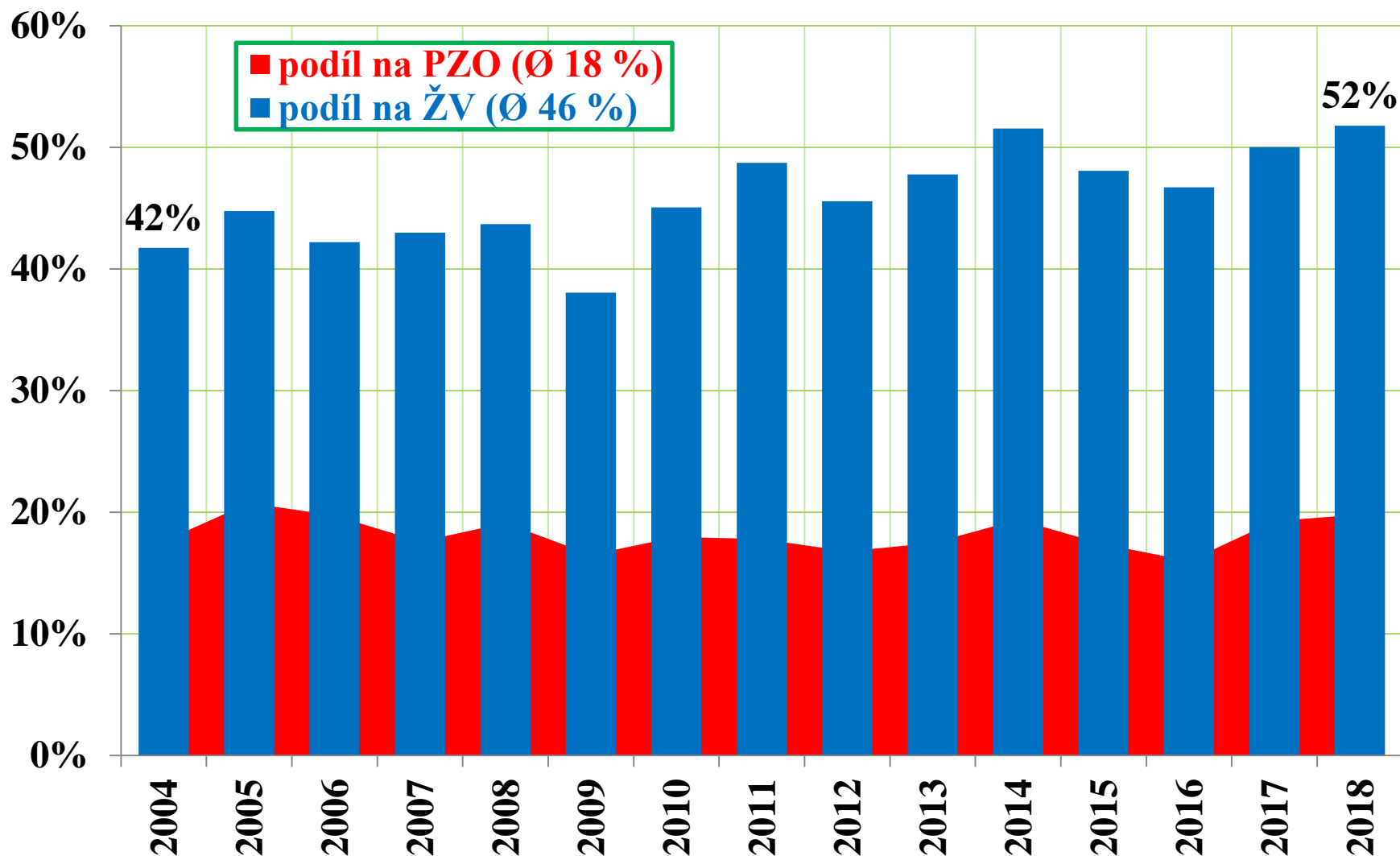

Pramen: Eurostat (2020)

Produkce mléka v ČR v Kč

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

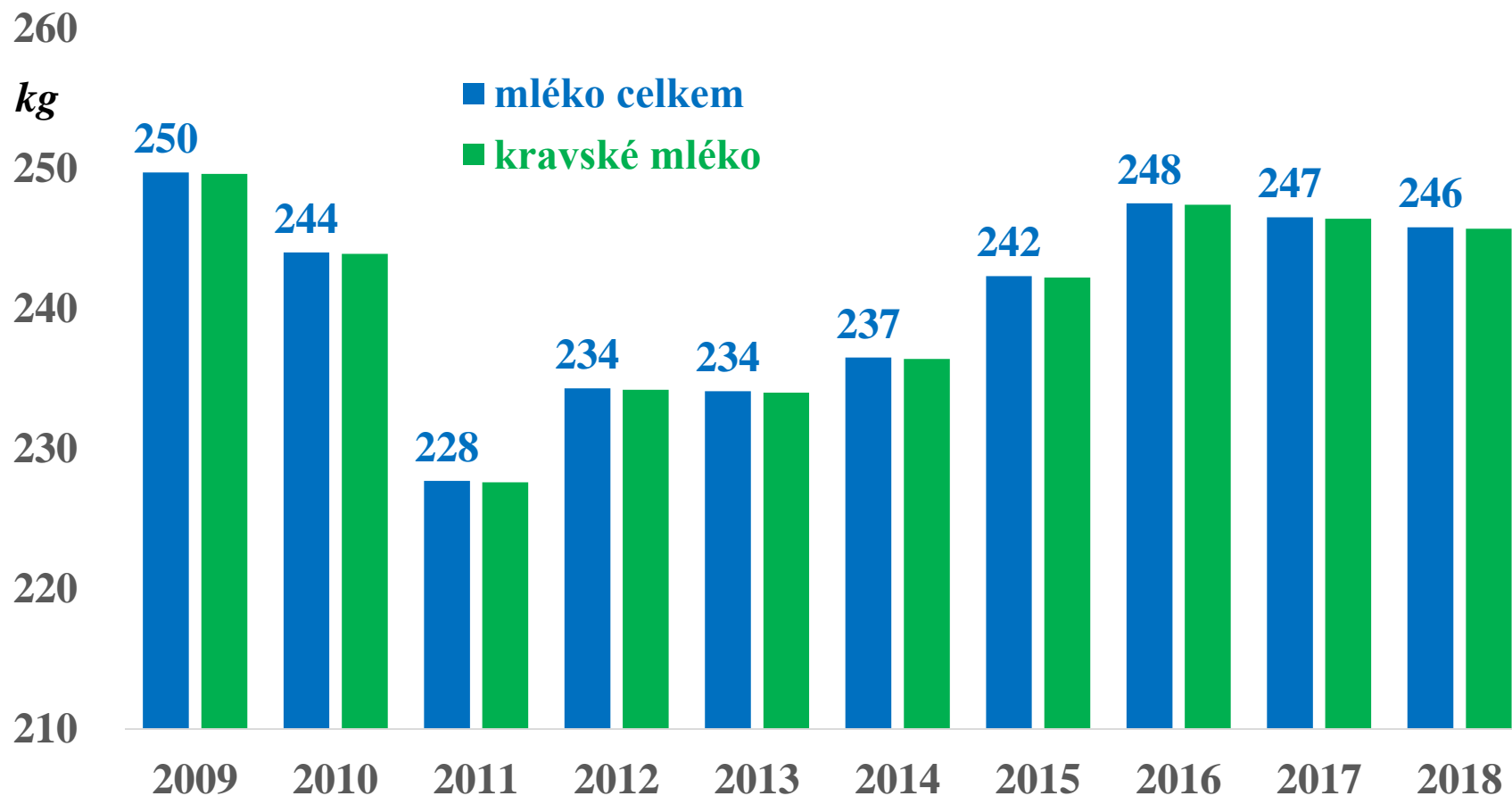
Pramen: ČSÚ (2019).

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Spotřeba mléka a mléčných výrobků v ČR

v kg na obyvatele v hodnotě mléka (bez másla)

Pramen: ČSÚ (2020).

Ekonomika výroby mléka

- Výroba mléka patří mezi **významnou oblast českého agrárního** sektoru
- Pro udržení chovu a zajištění budoucí soběstačnosti v produkci mléka je nezbytná **ekonomická výhodnost produkce**
- Cílem podnikání je dosahování **ZISKU**
- Ekonomická efektivita je ovlivněna působením **řady vnitřních a vnějších faktorů**

Faktory ovlivňující ziskovost

- *Ceny mléka*
- *Ceny vstupů*
- *Dotace*
- *Dojivost*
- *Reprodukce*
- *Výživa a krmení krav*
- *Dlouhověkost a obměna stáda*
- *Zdravotní stav*
- *Odchov telat*

Nákladové šetření výroby mléka ve VÚŽV

- Sběr údajů ze zemědělských podniků v ČR
- Produkční a ekonomické ukazatele výroby mléka
- Získávání ročních dat prostřednictvím **dotazníku**
- Výpočet nákladů, zisku, vlivu faktorů aj.
- Zapojené podniky obdrží **výsledky** s porovnáním
- Databáze dat z let **2006 až 2018**
- **V současné době sběr dat za rok 2019**

Nákladové šetření VÚŽV

Ukazatel		2015	2016	2017	2018	2019
počet podniků		88	103	107	114	?
počet kusů		50 768	60 666	61 198	51 656	
dojnic	podíl na ČR (%)	13,5	16,3	16,5	14,1	
prodej mléka	mil. litrů	425	516	523	537	
	podíl na ČR (%)	14,9	17,9	18,0	18,0	
tržby za mléko	mil. Kč	3 313	3 526	4 522	4 652	
	podíl na ČR (%)	15,2	18,3	18,3	18,3	

kontakt Ing. Jan Šyráček, Ph.D.		e-mail: syrac@uzvuzv.cz		tel. 267 009 529	
1. název podniku			2. právní forma		
3. obec	4. ulice	5. č.p.	6. okres	7. kraj	
8. kontaktní osoba		8a) e-mail		8b)	
9. zemědělská půda (ha)		9a) z toho v ANC (LFA) (ha)		10. TTP (ha)	
12. výroba mléka (l)		12. a) z toho dodatky (l)		13a) Ø bílkoviny	
16. počet kusů dojců dio plemene		17. krmné dny dojců		18. Ø cena	
C		H			

ukazatel	jednotka	dojnice/jalovice	ukazatel
20. březost po 1. inseminaci jalovice	%		34. pořadí laktace (dojnic)
21. březost po všech inseminacích jalovi	%		35. délka mezidobí
22. březost po 1. inseminaci dojnice	%		36. délka servis periody
23. březost po všech inseminacích dojnic	%		37. věk při prvním otelení
příjmy vyjádření		dojnice	
24. kulhání	ks		38. inseminační index
25. zažívací poruchy	ks		39. inseminační interval
26. mastitidy	ks		40. % krav na 1. laktaci
27. poruchy plodnosti	ks		41. % krav na 2. laktaci
28. poranění a úrazy	ks		42. % krav na 3. a vyšší laktaci
29. nízká produkce mléka	ks		43. počet porodů
30. úhyn	ks		44. mrtvé narozených telat (do 48 hod.)
31. ostatní důvody vyjádření (úvar a upnutí vemene...)	ks		45. živé narozených telat
32. průměrný laktiční den (Lactation Milk Yield - MLY)	ks		46. úhyný telat
33. Pregnancy rate (mira březosti) (a)	%		47. odchovných telat celkem (do odstavu)

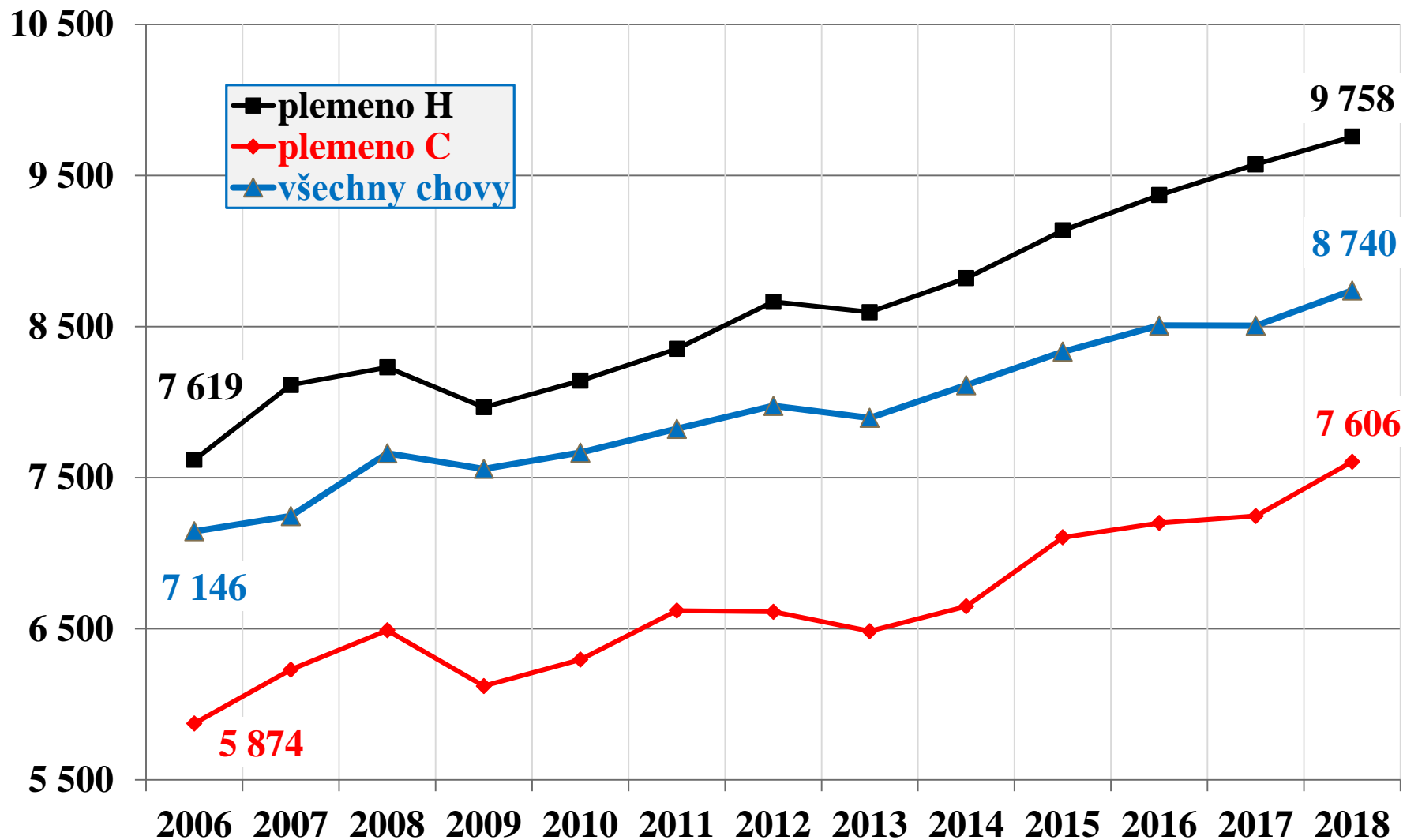
Dotace	specifikace	počet jedn. (ks/VDJ)	Kč celkem	poznámka
48. a) VCS	Podpora vázaná na produkci (setlivé komodity), dojnice			sažba (2019): 3 730,45 Kč/VDJ
48. b) PVP	Přechodné vnitrostátní podpory, přežvýkavci			sažba (2019): 70,19 Kč/VDJ
48. c) PRV	Dobré životní podmínky zvířat (v chovu dojnic)			sažba: 19 EUR/VDJ
48. d) Národní dotace	Zvětšení lehacího prostoru opatření M14 Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy. dotaci titul 19.A (jakost Q CZ) dotaci titul 20.A (zlepšení životních podmínek dojnic)			
	druh siláže/senáže	vnitropodniková cena (Kč/t)	výroba (tun)	
49. výroba a spotřeba siláží a senáží	a) kukuřičná			
	b)			
	c)			
	d)			
	e)			
50. ostatní krmiva	50.a) jadrné krmivo - pšenice, ječmen, kukuřičné zmo		50.b) sojový zmo	
	tun / tis. Kč/rok		tun / tis. Kč/rok	
	50.d) řepkový extrahovaný/extrudovaný krot		50.e) bachorový extrahovaný / extrudovaný	
	tun / tis. Kč/rok		tun / tis. Kč/rok	

51. pracovní náklady celkem	51. a) sociální a zdravotní pojištění	51. b) pracovní náklady přímé	51. c) ostatní pracovní náklady
52. krmiva a steliva celkem	52a) z toho: krmiva jadrná	52b) z toho: krmiva objemná	52c) z toho: vlastní krmiva
52d) z toho: nakoupená krmiva	53. vet. a plem. úkony celkem	53 a) z toho desinfek. prostředky	53 b) z toho veterinární úkony a léčiva
53 e) z toho inseminace a plemennářské úkony	54. odpisy krav	55. odpisy majetku	56. pojištění majetku a krav (včetně vozového parku)
57. opravy a udržování (včetně náhradních dílů)	58. energie	59. režie podniková (pro dojnice) (rozpočítané z celk. režii podniku)	60. režie ovčeví (pro dojnice) (rozpočítané z celk. režii chovu)
61. ostatní náklady (PHM, nájemné, doprava...)		62. NÁKLADY CELKEM	
Názory, připomínky a doporučení			

Dojivost 2006 až 2018 (l/krávu a rok)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Vývoj výrobních ukazatelů

položka	jedn.	2006	2010	2013	2016	2018
počet podniků		19	55	72	103	114
počet dojnic ve stádě	n	688	623	580	589	539
počet dojnic na ošetř.		40	48	48	49	50
dojivost	l/rok	7 146	7 666	8 107	8 508	8 740
prodej na ošetřovatele	tis. l	257	350	365	400	419
obsah bílkovin	%	3,37	3,41	3,42	3,47	3,50
obsah tuku		3,89	3,93	3,90	3,95	3,90
délka mezidobí	dny	403	401	407	398	391
délka servis periody		127	122	121	114	112
obměna stáda	%	35,3	33,8	34,1	35,4	35,1

Reprodukční ukazatele (2018)

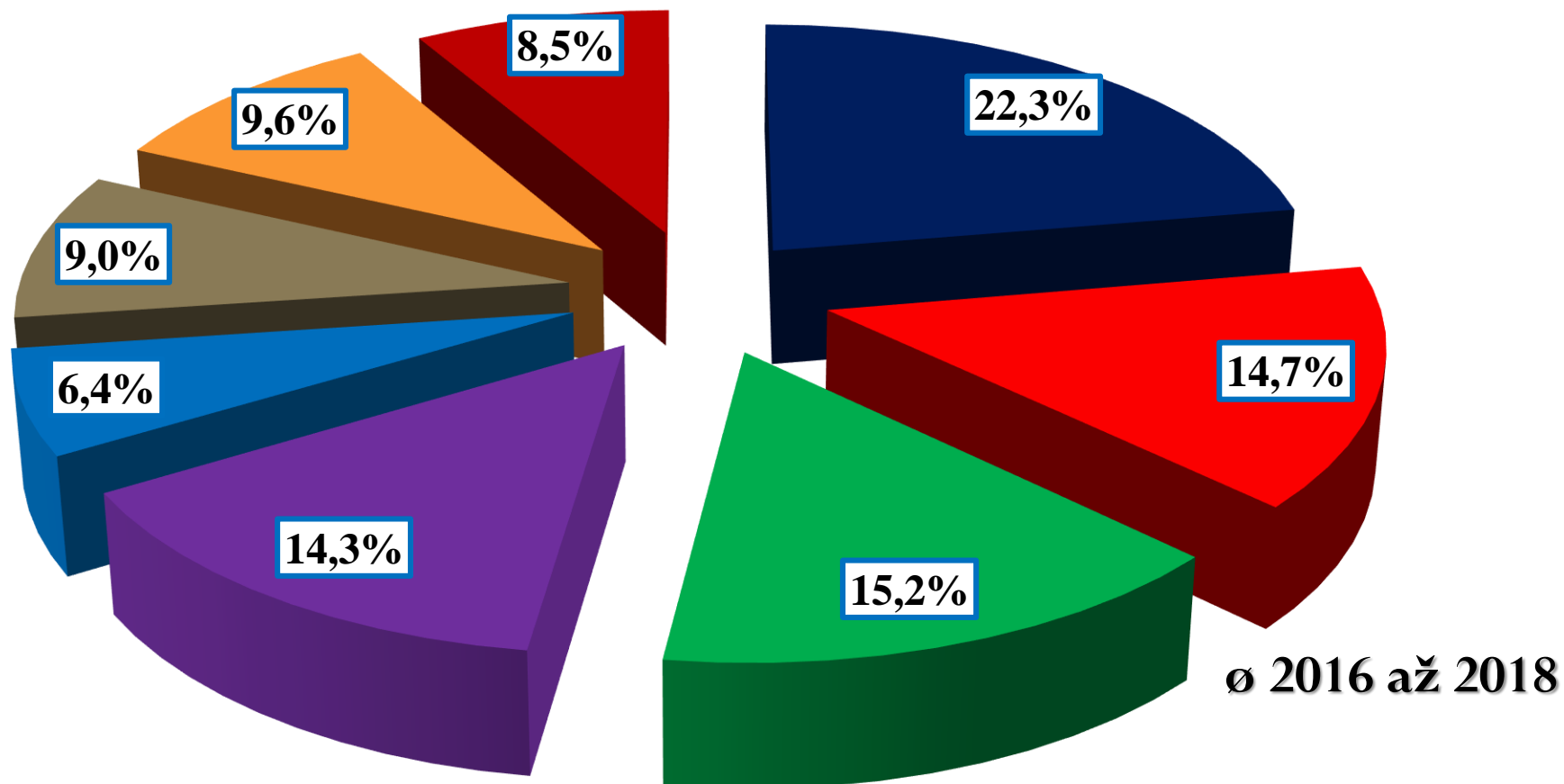
položka		jedn.	min.	max.	průměr	ČR
březost po 1. insem.	jalovice	%	40,5	89,3	60,5	60,9
	krávy		20,0	61,9	40,2	41
březost po všech insem.	jalovice		20,0	61,9	40,2	58
	krávy		22,5	90	41,1	39,8
věk při 1. telení		dny	680	965	778	787
mezidobí			352	454	391	397
servis perioda			79	150	112	117
odchov telat/100 krav		n	67	127	101	92
úhyn telat do odstavu		%	0,4	31,4	5,6	6,8
obměna stáda krav			19,7	56,1	35,1	34,7

Údaje ČR: Pramen: ČSÚ (2019), ČMSCH (2019)

Příčiny vyřazování dojnic

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

■ poruchy plodnosti

■ kulhání

■ zaživací poruchy

■ mastitidy

■ poranění a úrazy

■ ostatní důvody

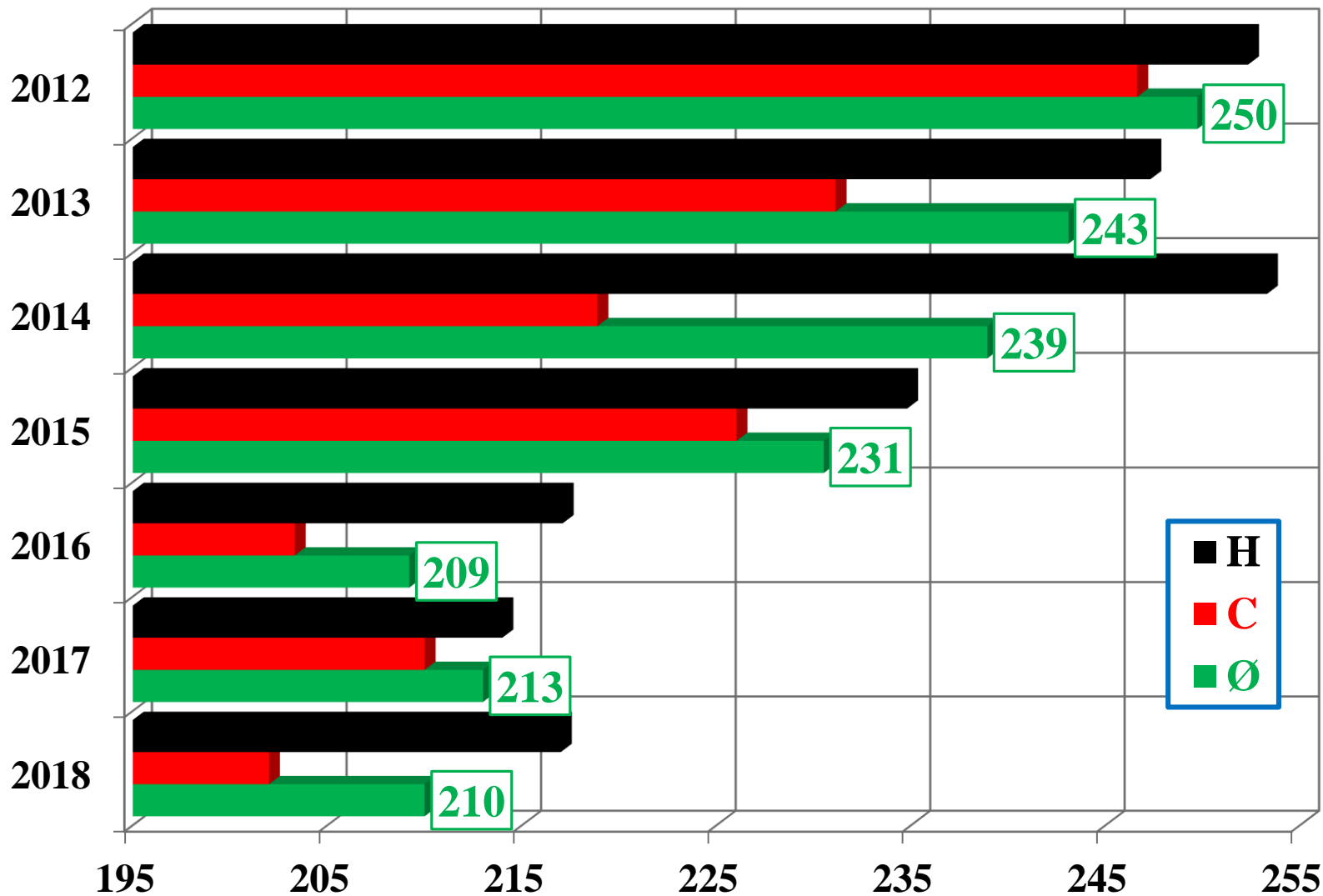
■ nízká produkce mléka

■ úhyn

Počet somatických buněk

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Struktura výpočtu ekonomických ukazatelů výroby mléka ve VÚŽV

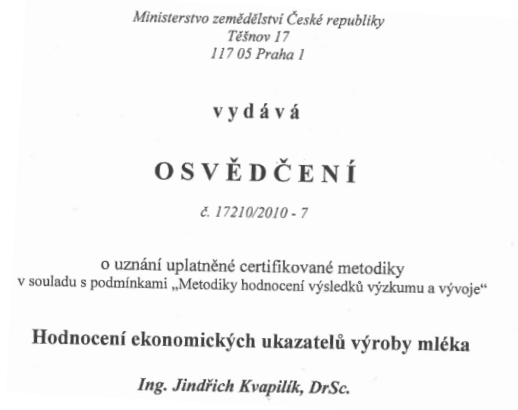
- krmiva jadrná
- + krmiva objemná
- + ostatní krmiva a steliva
- + pracovní náklady (mzdy + odvody)
- + odpisy krav
- + odpisy majetku
- + veterinární výkony
- + plemenářské výkony a inseminace
- + opravy a udržování
- + energie
- + pojištění majetku a krav
- + režijní náklady
- + ostatní nákladové položky

= náklady celkem

- odpočet vedlejších výrobků
(*telata a statková hnojiva*)

= náklady po odpočtu

tržby za prodej mléka
- náklady po odpočtu
= zisk bez dotací

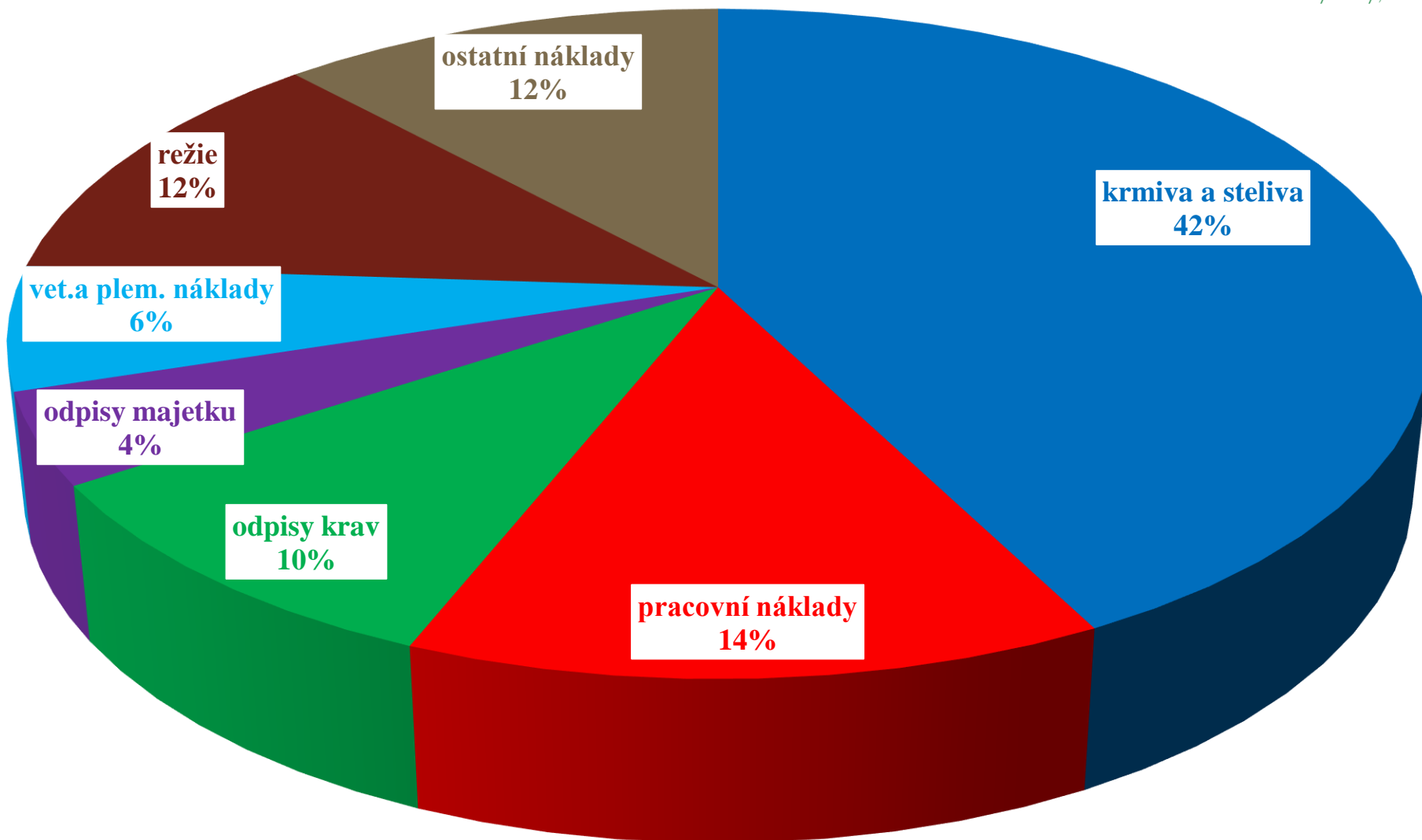
Náklady výroby mléka

Nákladová položka	2016		2017		2018	
	na krávu	na litr mléka	na krávu	na litr mléka	na krávu	na litr mléka
krmiva a steliva	31 591	3,81	31 472	3,81	31 932	3,76
pracovní náklady	9 969	1,20	9 889	1,20	10 496	1,24
odpisy krav	7 249	0,88	7 136	0,86	7 134	0,84
odpisy majetku	3 293	0,40	3 133	0,38	3 421	0,40
veterinární výkony	2 806	0,34	3 001	0,36	3 270	0,39
opravy a udržování	1 722	0,21	1 922	0,23	2 124	0,25
energie	1 676	0,20	1 514	0,18	1 709	0,20
plemenářské výkony	1 434	0,17	1 396	0,17	1 453	0,17
pojištění majetku a krav	423	0,05	453	0,05	418	0,05
ostatní nákladové položky	4 945	0,60	4 599	0,56	4 915	0,58
režijní náklady	8 456	1,02	9 006	1,09	9 602	1,13
náklady celkem	73 564	8,88	73 521	8,90	76 475	9,02
odpočet (telata a stat.hnojiva)	3 880	0,47	3 846	0,47	3 861	0,46
náklady po odpočtu	69 684	8,41	69 675	8,43	72 614	8,56

Struktura ročních nákladů

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

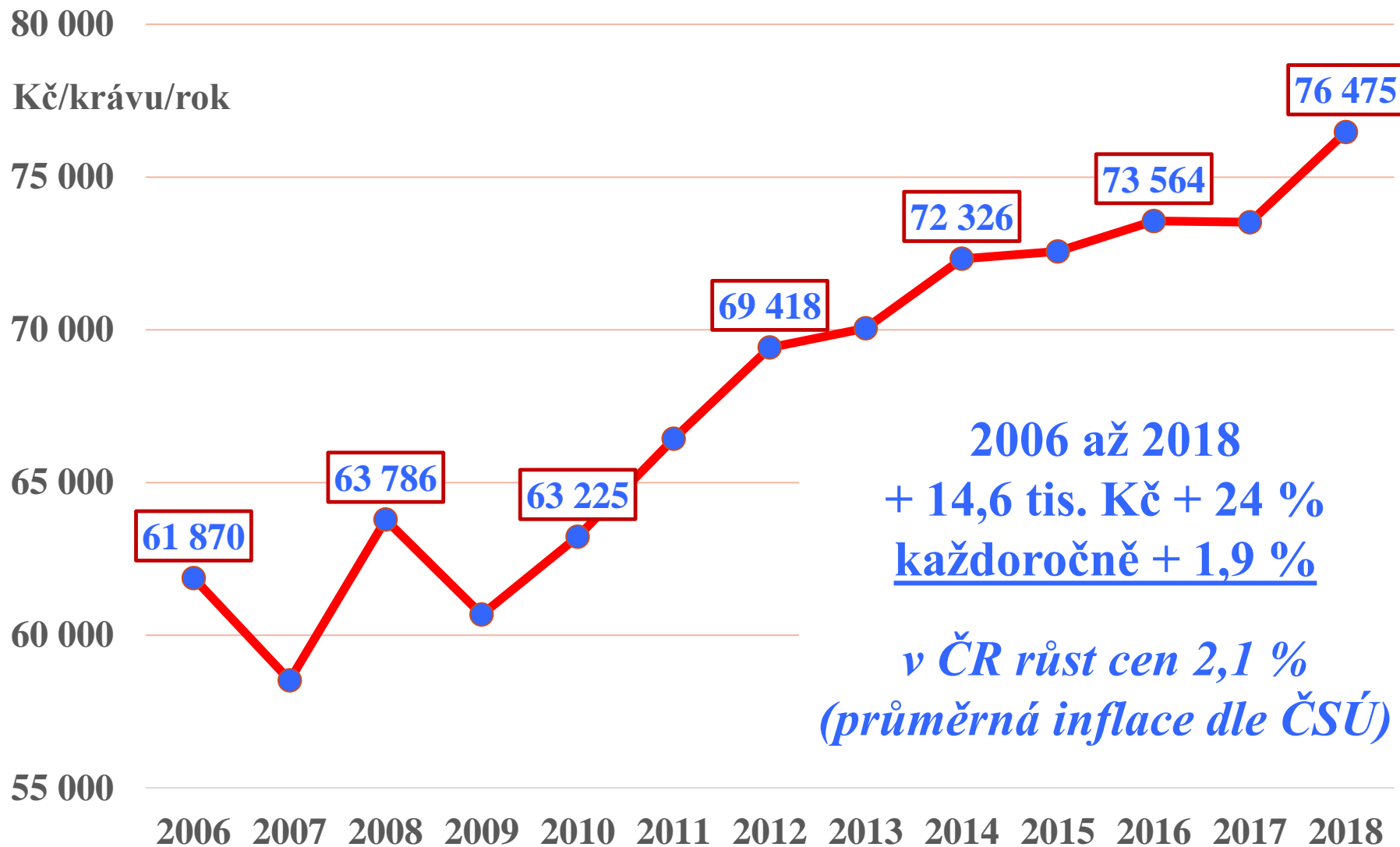

Ø 2016 až 2018

Vývoj nákladů výroby mléka

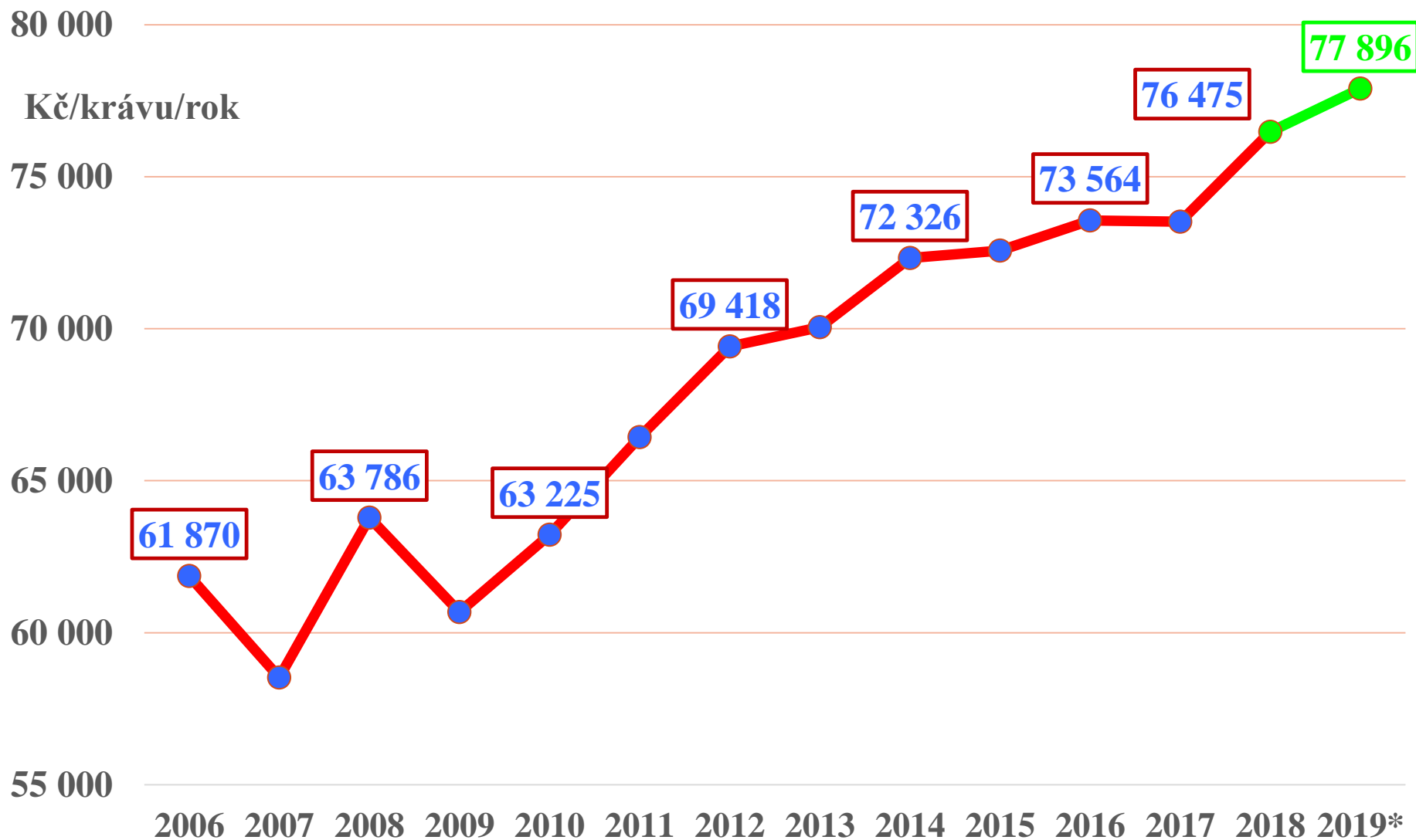
Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Vývoj nákladů výroby mléka

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

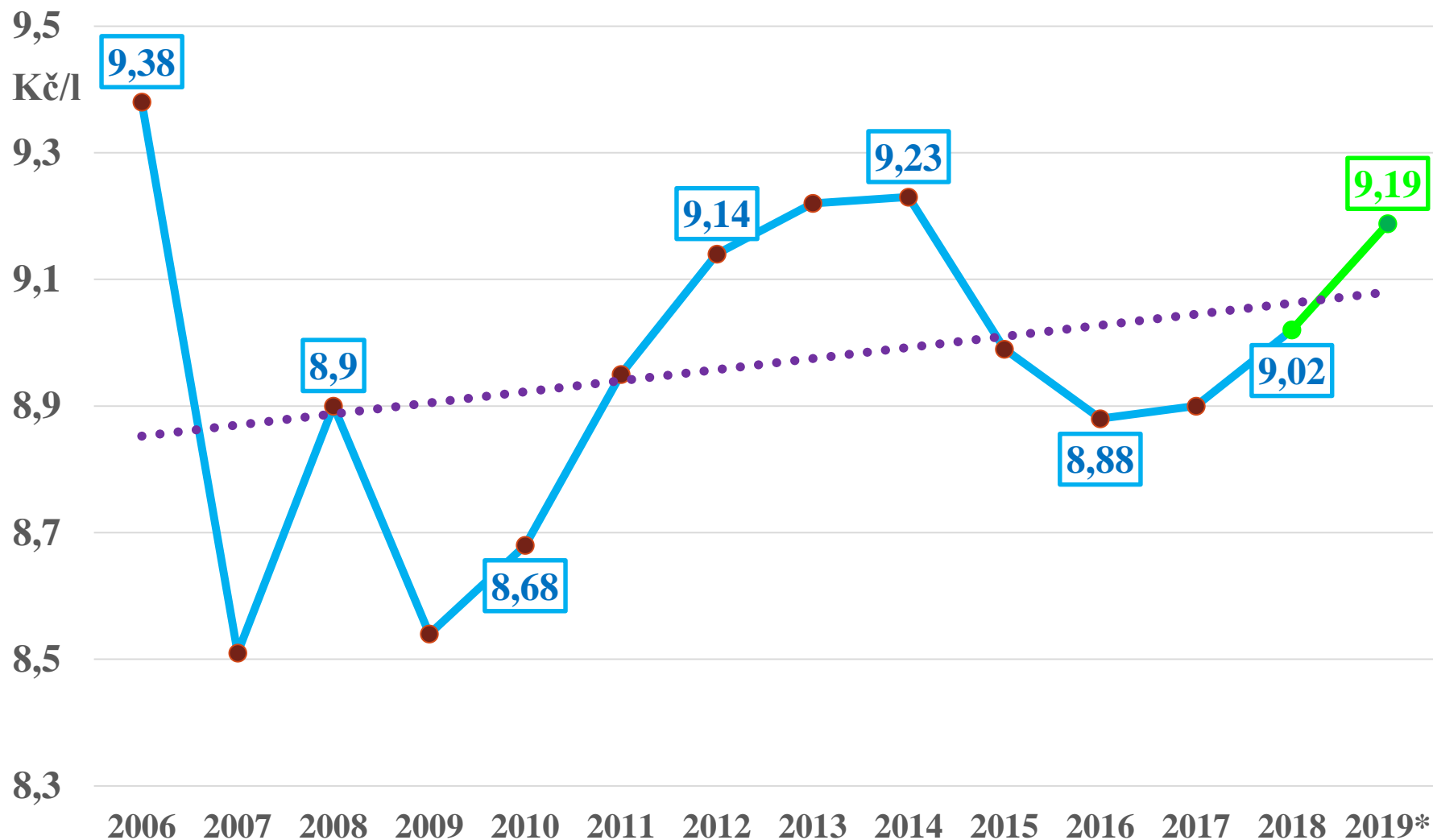

**odhad*

Vývoj nákladů výroby mléka

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

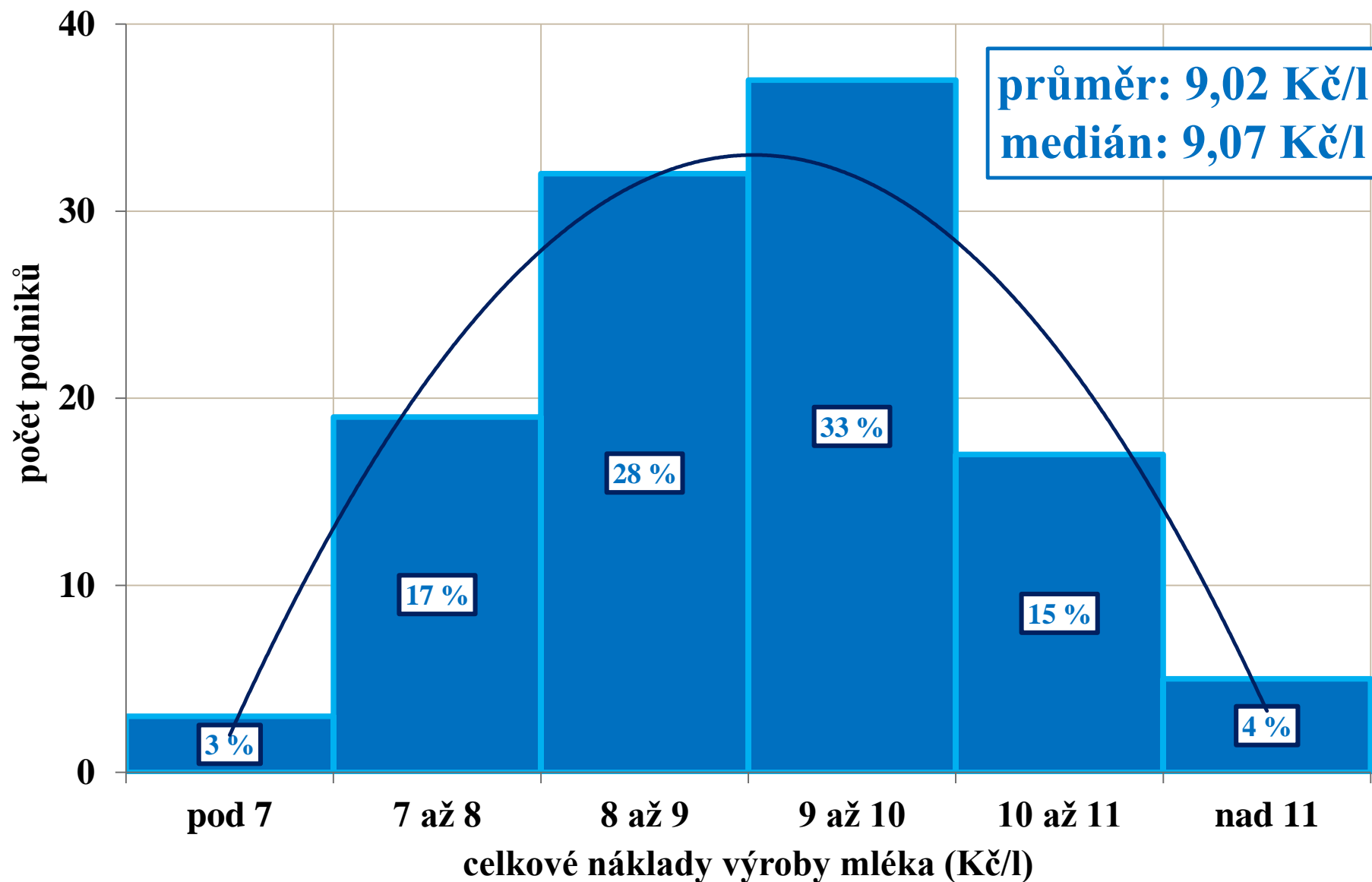

**odhad*

Četnosti nákladů v Kč/l (2018)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Náklady dle plemena (2018)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

ukazatel/plemeno	C		H	
počet podniků	46		54	
Kč na	1	KD	1	KD
krmiva a steliva	3,8	76	3,7	96
pracovní náklady	1,3	27	1,2	30
veterinární a plem. náklady	0,6	11	0,6	15
odpisy majetku	0,4	9	0,4	10
odpisy krav	0,9	17	0,8	22
pojištění	0,1	1	0,1	1
opravy a udržování	0,3	5	0,3	7
energie	0,2	5	0,2	5
režie	1,2	24	1,1	28
ostatní náklady	0,6	13	0,6	15
náklady celkem	9,3	188	8,7	227
náklady po odpočtu	8,8	177	8,3	217

Náklady dle výrobní oblasti (2018)

ukazatel	produkční oblast v Kč na		oblast ANC v Kč na	
	litr	KD	litr	KD
<i>počet podniků</i>	49		64	
<i>dojivost / tržní produkce</i>	9 135 / 8 854		8 434 / 8 197	
krmiva a steliva	3,65	88,7	3,85	86,4
pracovní náklady	1,26	30,5	1,22	27,5
odpisy krav	0,84	20,4	0,84	18,9
odpisy majetku	0,37	9,1	0,43	9,6
veterinární a plem. Náklady	0,52	12,6	0,53	11,8
ostatní náklady	2,23	54,1	2,26	50,8
náklady celkem	8,87	215,3	9,12	204,9

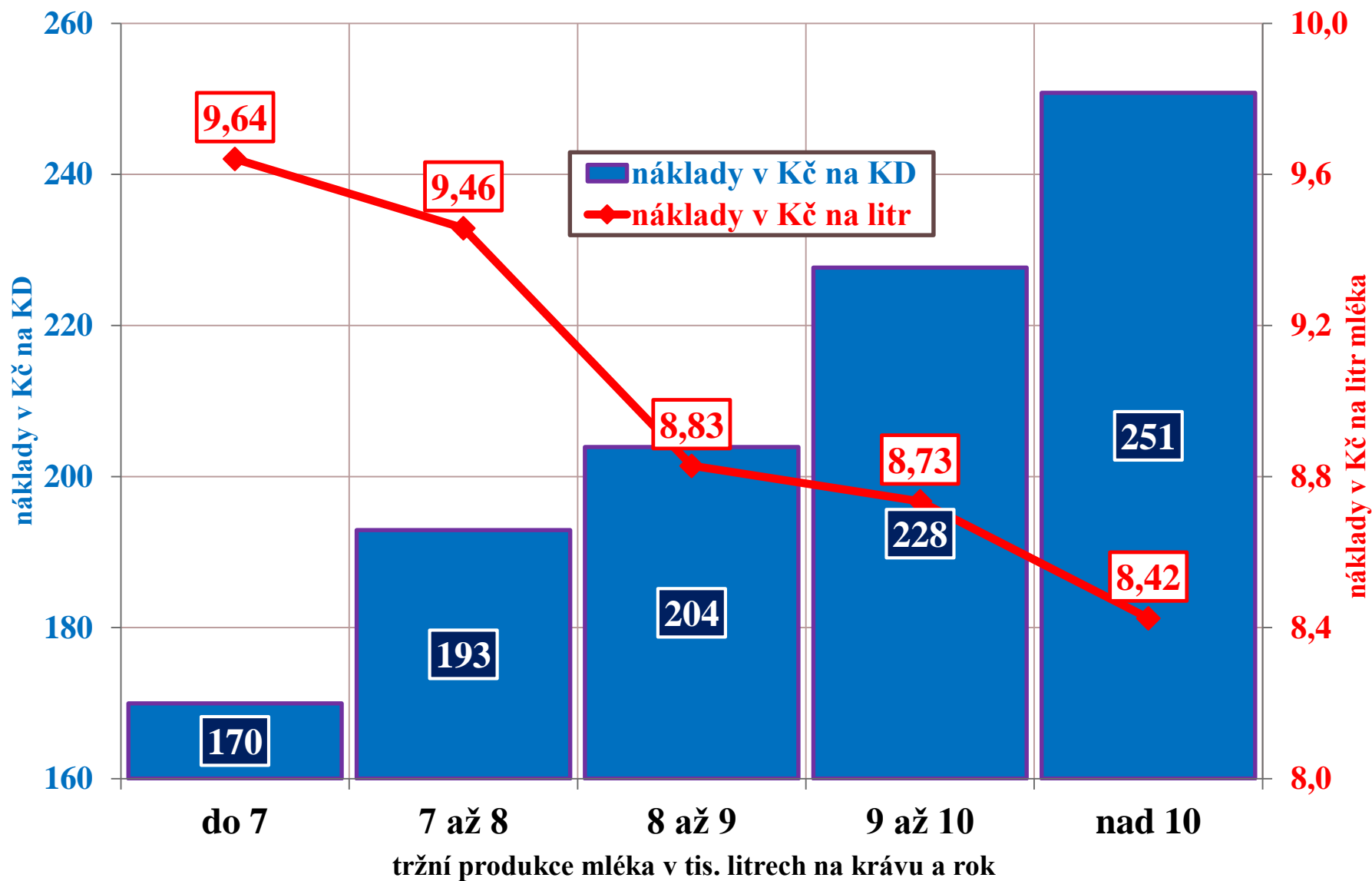
Náklady dle tržní produkce (2018)

ukazatel	plemeno C			plemeno H		
	pod 7	7 až 8	nad 8	pod 9	9 až 10	nad 10
tržní produkce (tis. l)						
<i>počet podniků</i>	<i>10</i>	<i>20</i>	<i>16</i>	<i>13</i>	<i>20</i>	<i>21</i>
<i>jednotka</i>	<i>v Kč na litr</i>					
krmiva a steliva	4,10	3,75	3,58	3,70	3,72	3,62
pracovní náklady	1,37	1,40	1,23	1,35	1,15	1,06
odpisy krav	1,06	0,87	0,73	0,87	0,82	0,81
odpisy majetku	0,47	0,46	0,36	0,43	0,37	0,36
veterinární a plem. nák.	0,63	0,48	0,49	0,56	0,53	0,49
ostatní náklady	2,15	2,51	2,43	2,18	2,25	2,03
náklady celkem	9,78	9,47	8,82	9,10	8,85	8,37

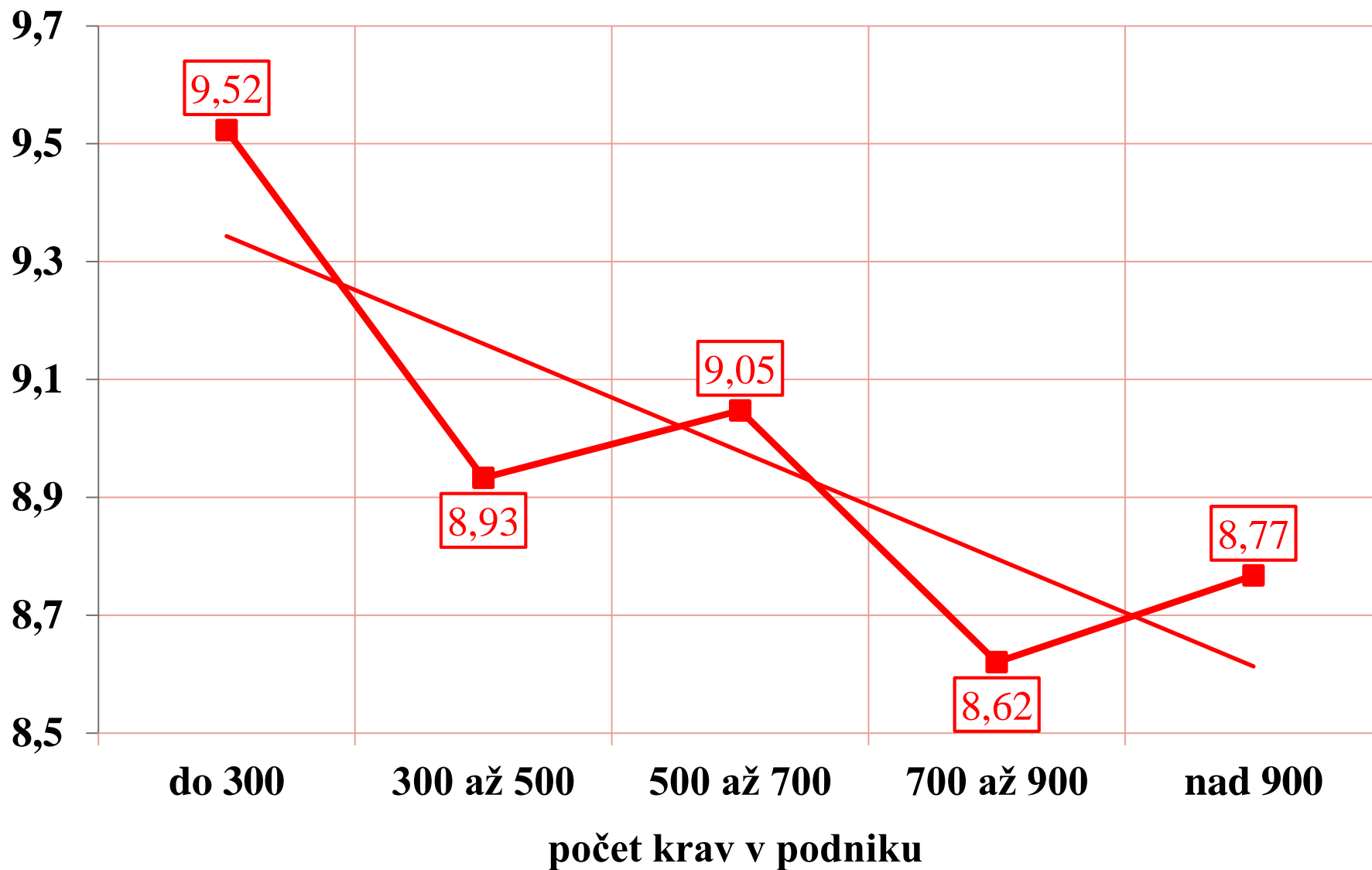
Náklady dle tržní produkce (2018)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Náklady v závislosti na velikosti podniku v Kč/l (2018)

Náklady v Německu

Bavorsko

ukazatel	jednotka	2014	2015	2016	2017	2018
<i>počet podniků</i>	<i>n</i>	132	144	130	127	124
dojivost	kg ECM	8 297	8 295	8 615	8 626	8 852
krmiva	Kč/kg ECM	6,34	6,37	6,47	5,95	5,75
pracovní náklady	Kč/kg ECM	2,91	2,91	2,68	2,57	2,73
veterinární náklady	Kč/kg ECM	0,52	0,55	0,49	0,47	0,49
odpisy majetku	Kč/kg ECM	0,65	0,65	0,63	0,65	0,62
ostatní náklady	Kč/kg ECM	3,80	4,21	3,29	3,17	3,30
náklady celkem	Kč/kg ECM	14,22	14,69	13,57	12,82	12,90

údaje od podniků v Bavorsku, 1 EUR = 26 Kč; Pramen: Dorfner a Hofmann (2019).

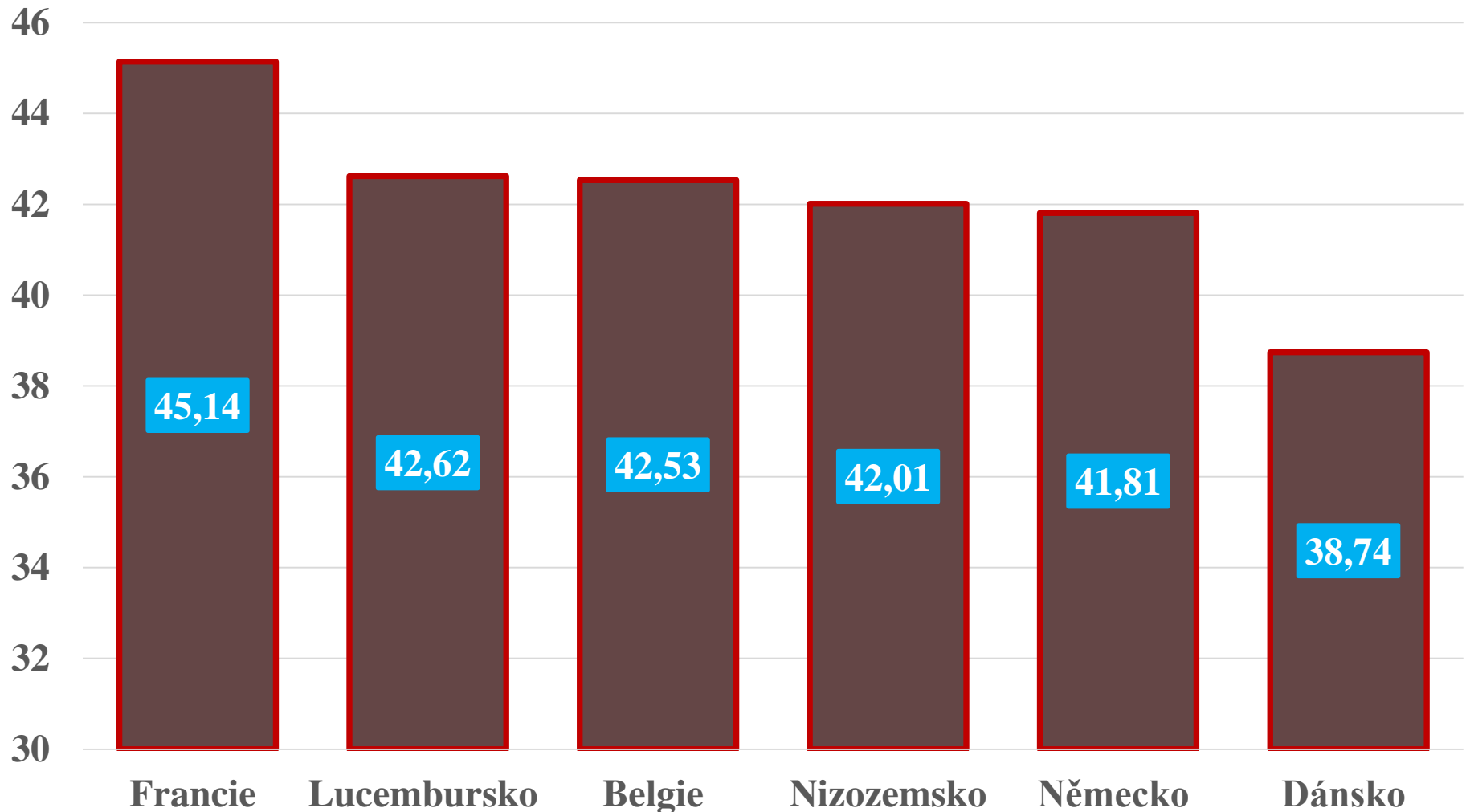
Náklady v Německu

Šlesvicko-Holštýnsko

ukazatel	jednotka	2014	2015	2016	2017	2018
<i>počet podniků</i>	<i>n</i>	1 051	1 037	1 001	967	944
dojivost	kg ECM	8 363	8 465	8 770	8 453	8 601
krmiva	Kč/kg ECM	6,58	6,17	5,75	5,50	5,78
pracovní náklady	Kč/kg ECM	2,35	2,35	2,24	2,24	2,49
veterinární náklady	Kč/kg ECM	0,62	0,60	0,56	0,53	0,59
odpisy majetku	Kč/kg ECM	0,76	0,76	0,71	0,68	0,68
ostatní náklady	Kč/kg ECM	1,57	1,76	1,16	1,13	1,18
náklady celkem	Kč/kg ECM	11,87	11,65	10,42	10,07	10,71

údaje od podniků ve spolkové zemi Šlesvicko-Holštýnsko; 1 EUR = 26 Kč; Pramen: Junge (2019).

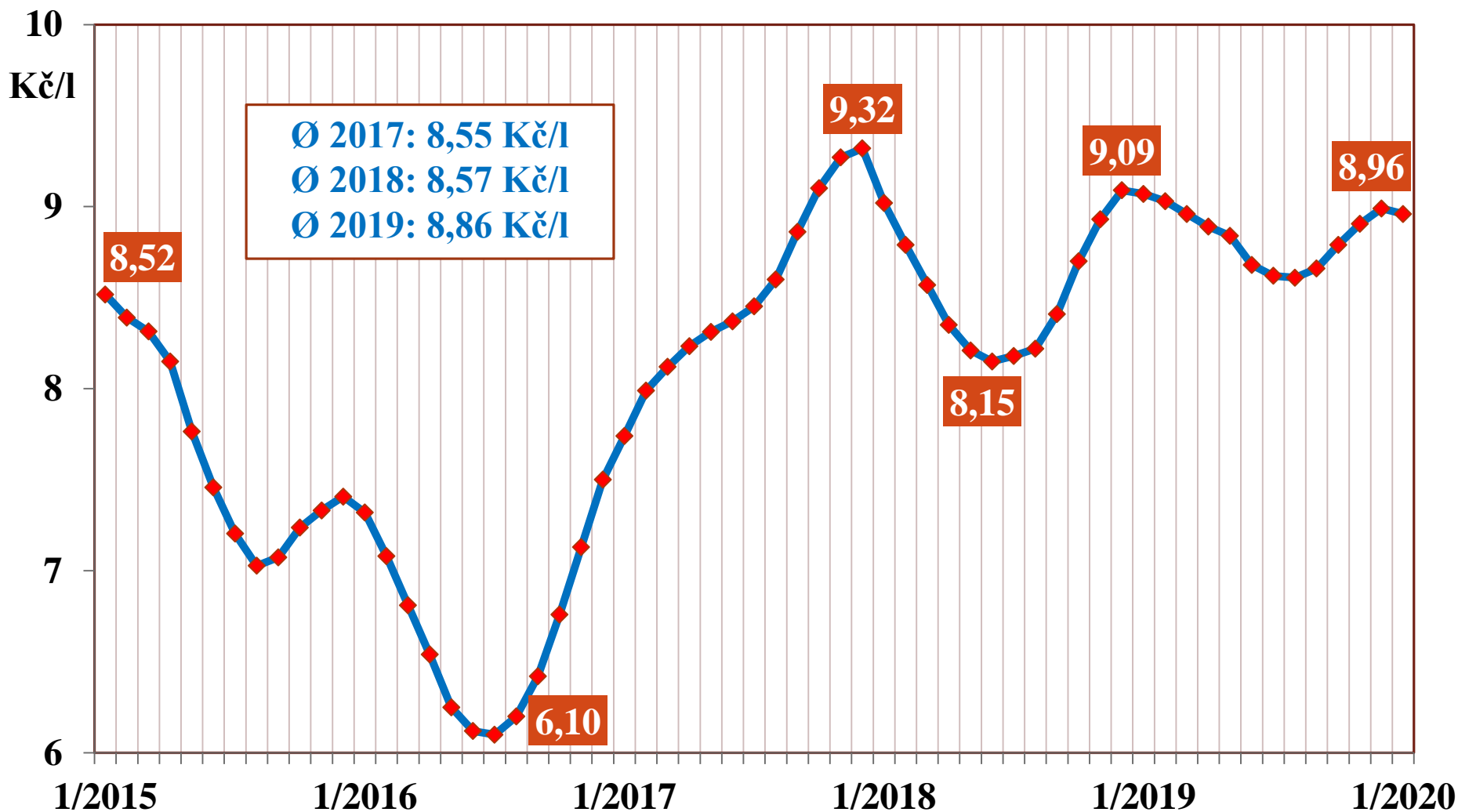
Náklady ve vybraných zemích EU v roce 2017 v EUR na 100 kg

Cena mléka v ČR

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

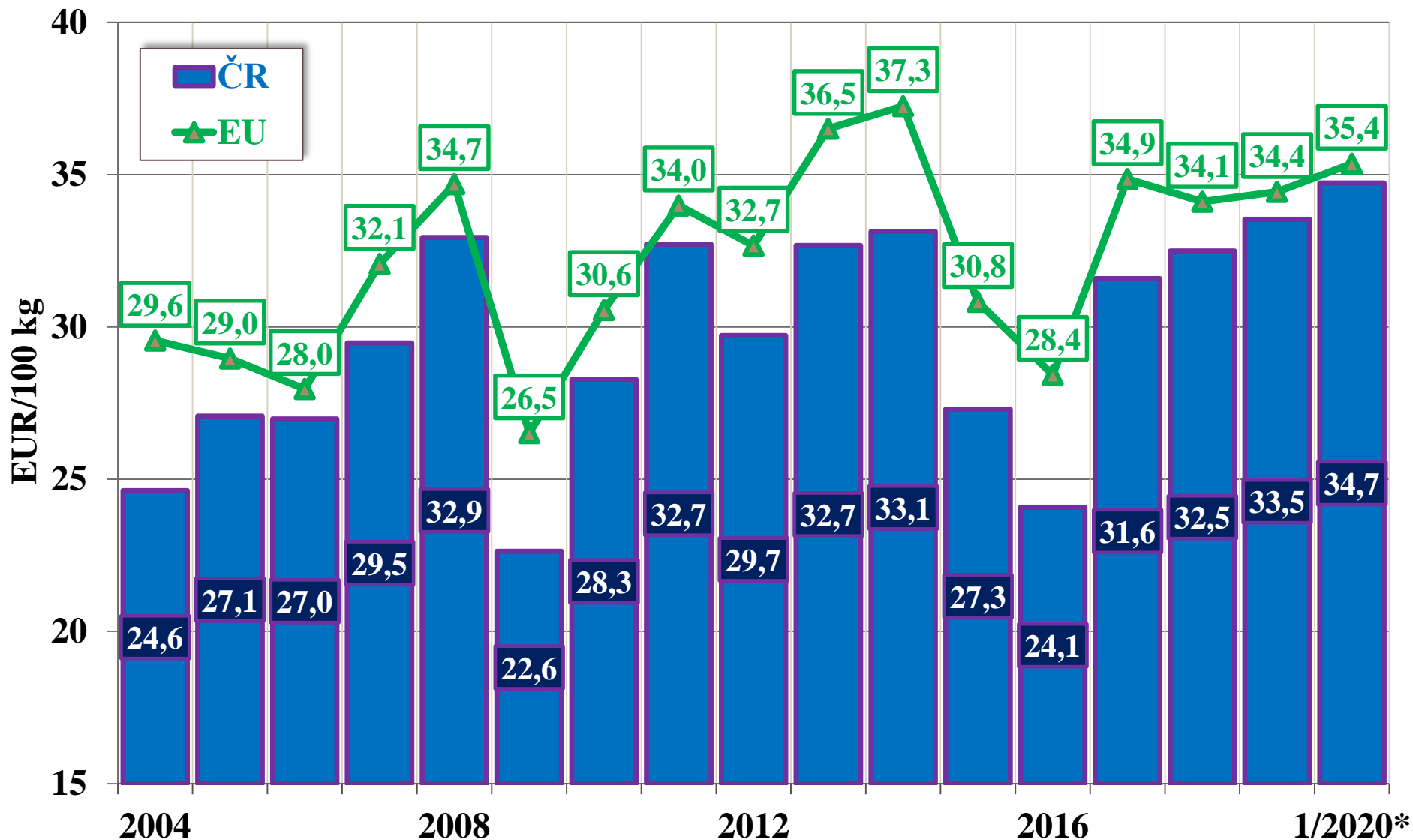

Pramen: MZe (2020)

Výkupní ceny mléka v EU

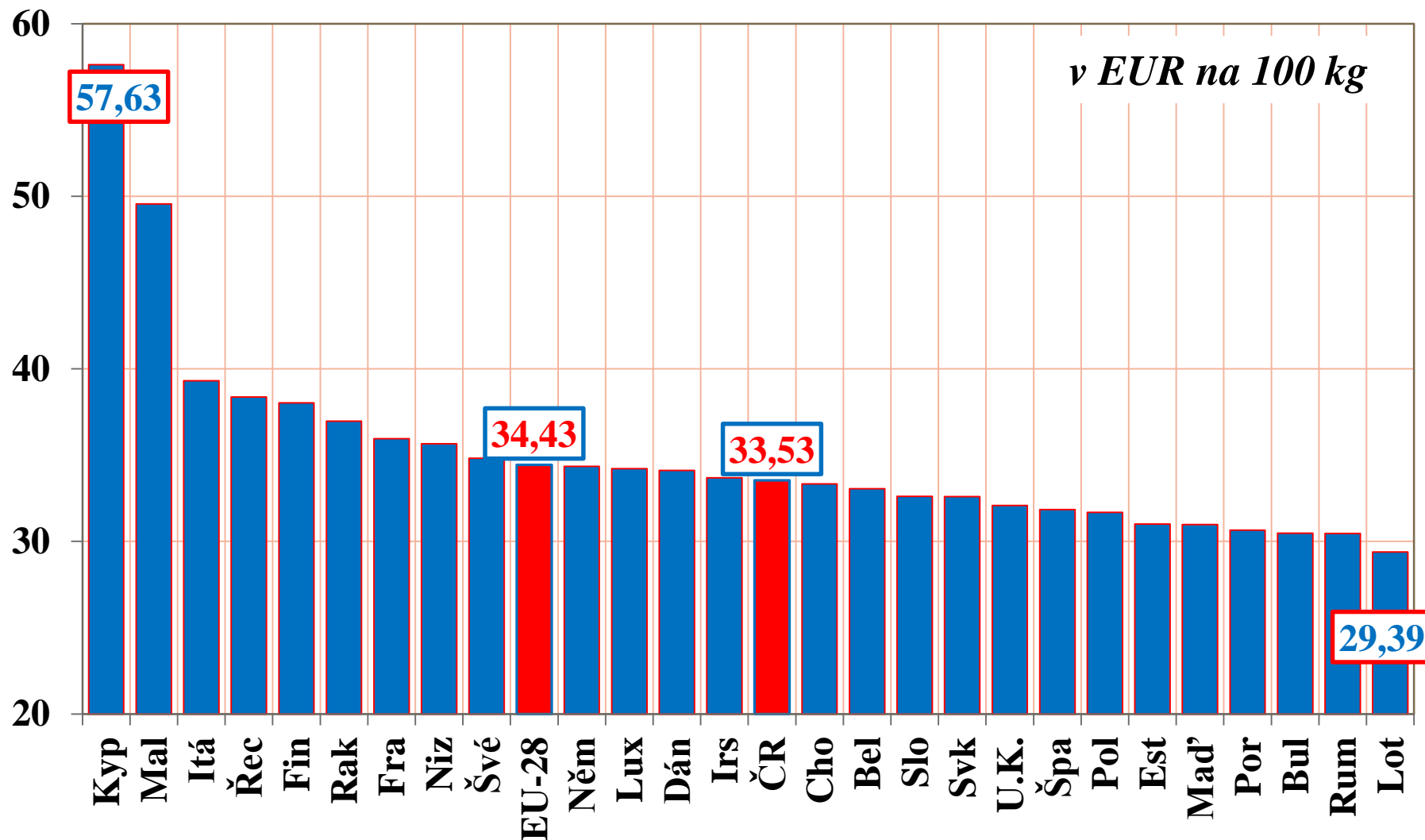

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

* odhad, Pramen: European Commission (2020).

Ceny v jednotlivých státech EU (2019)

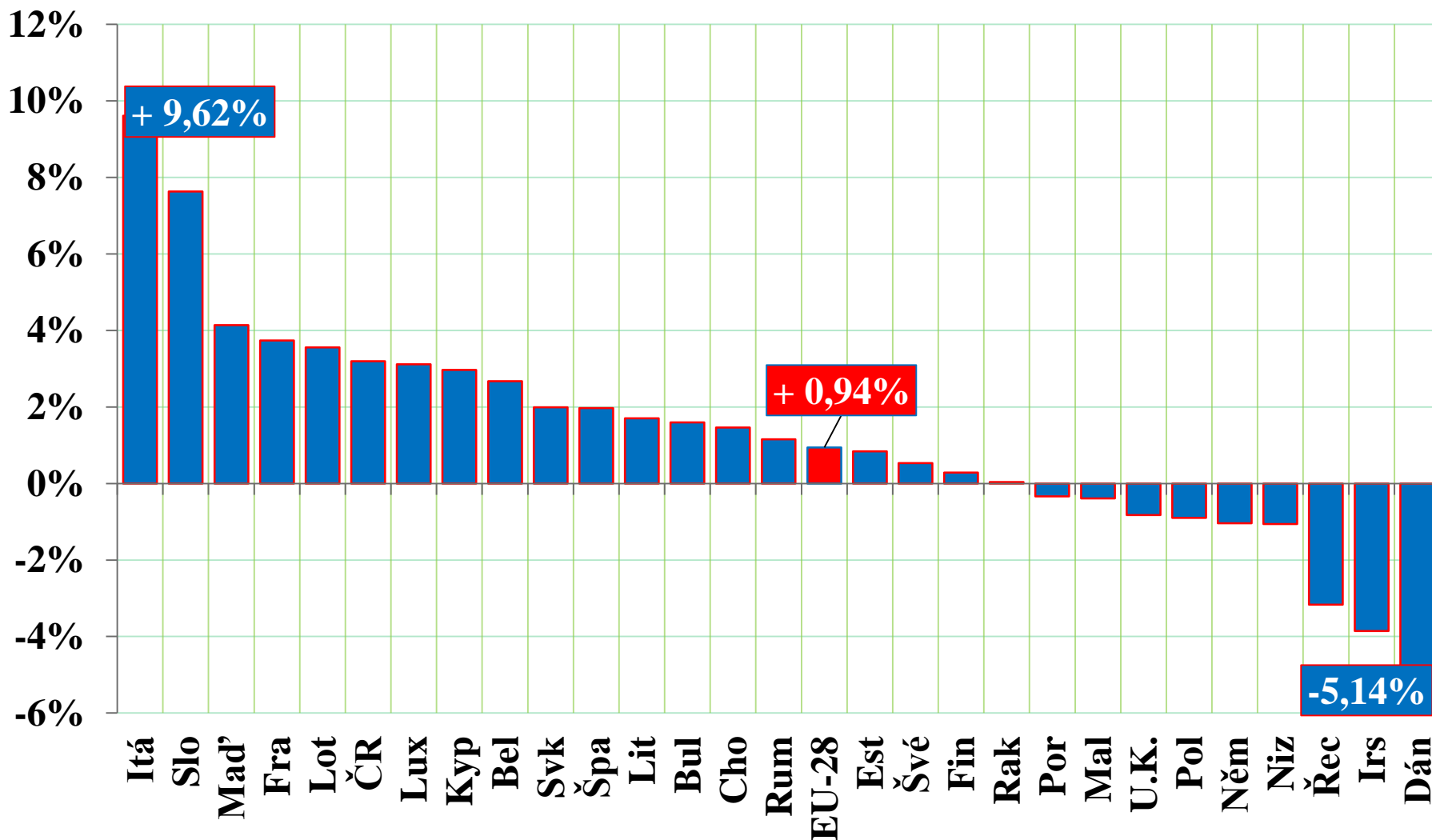

Pramen: EU Milk Market Observatory, 2020

Změna v cenách 2019/2018

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

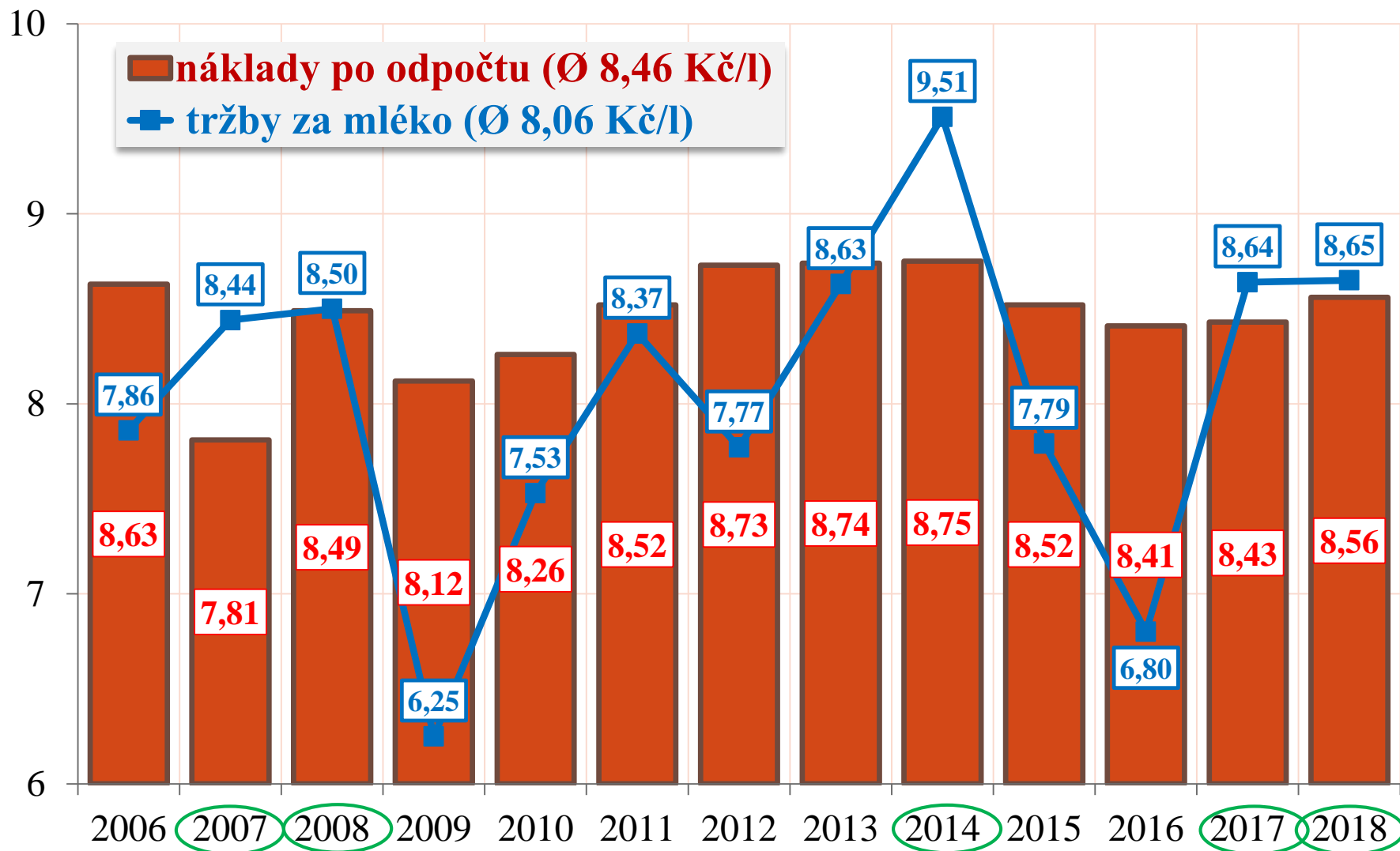

Pramen: EU Milk Market Observatory, 2020

Cena vs. náklady

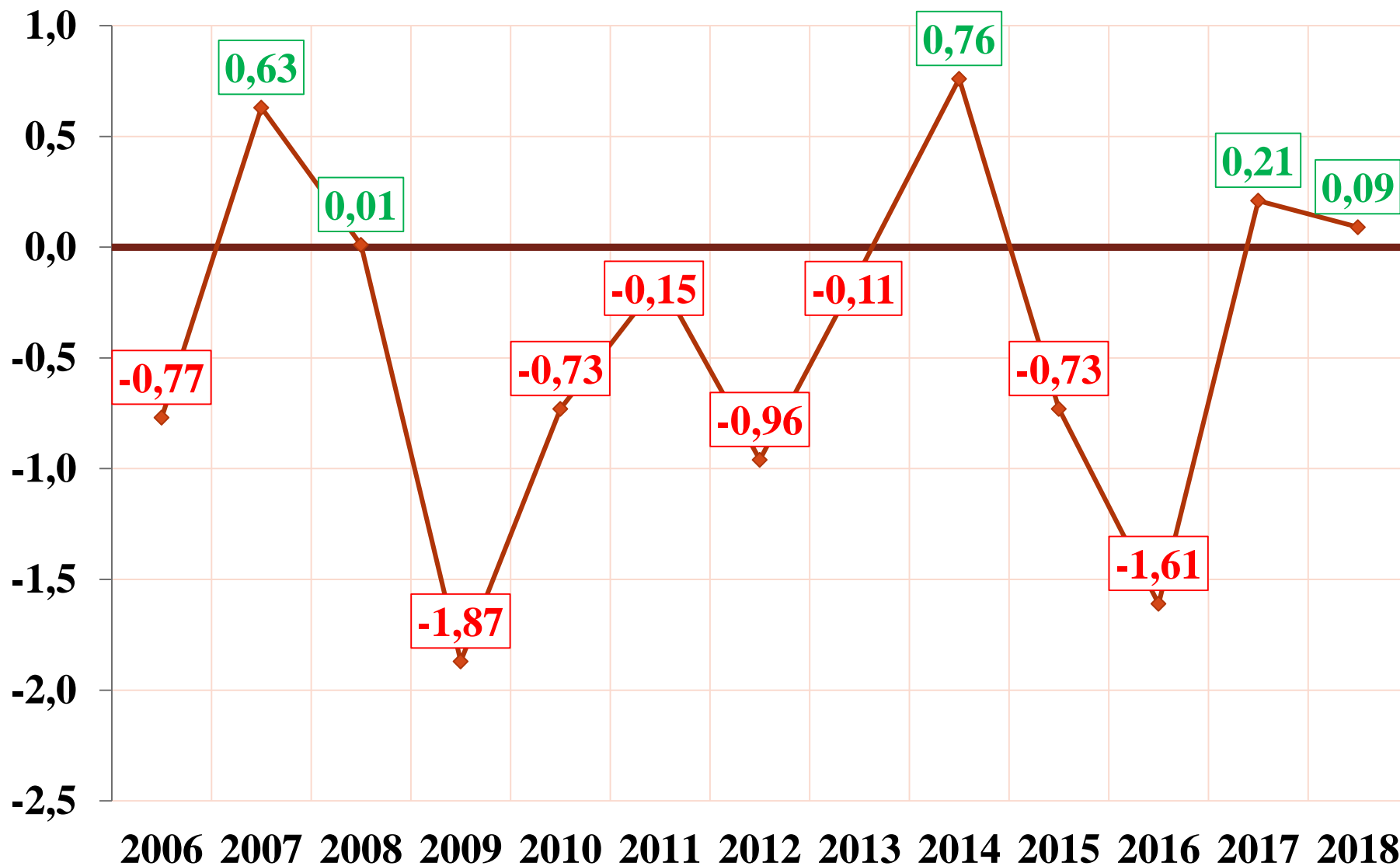
Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Zisk bez dotací (Kč/l)

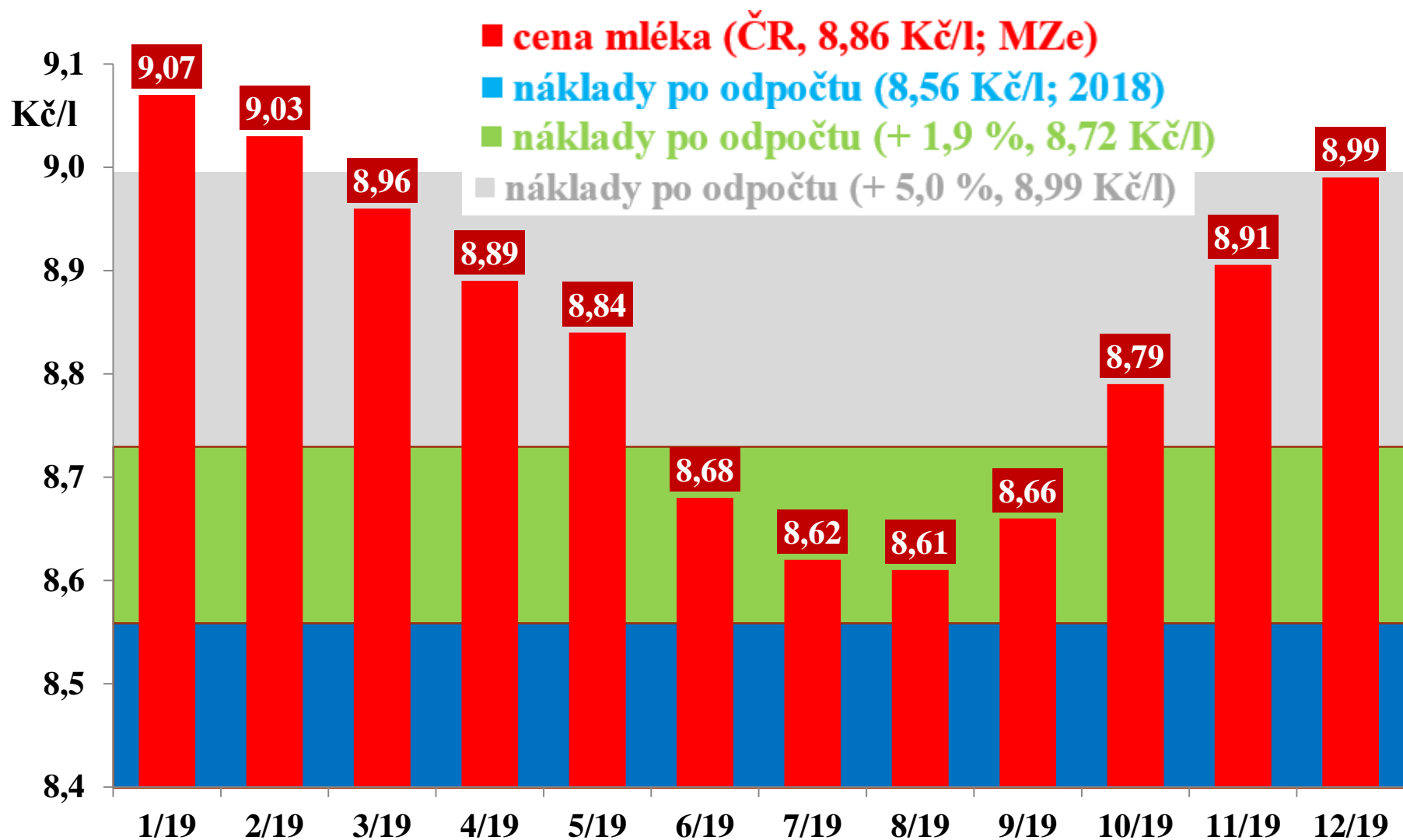
Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Cena vs. náklady 2019

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Cena mléka: Pramen: MZe (2020).

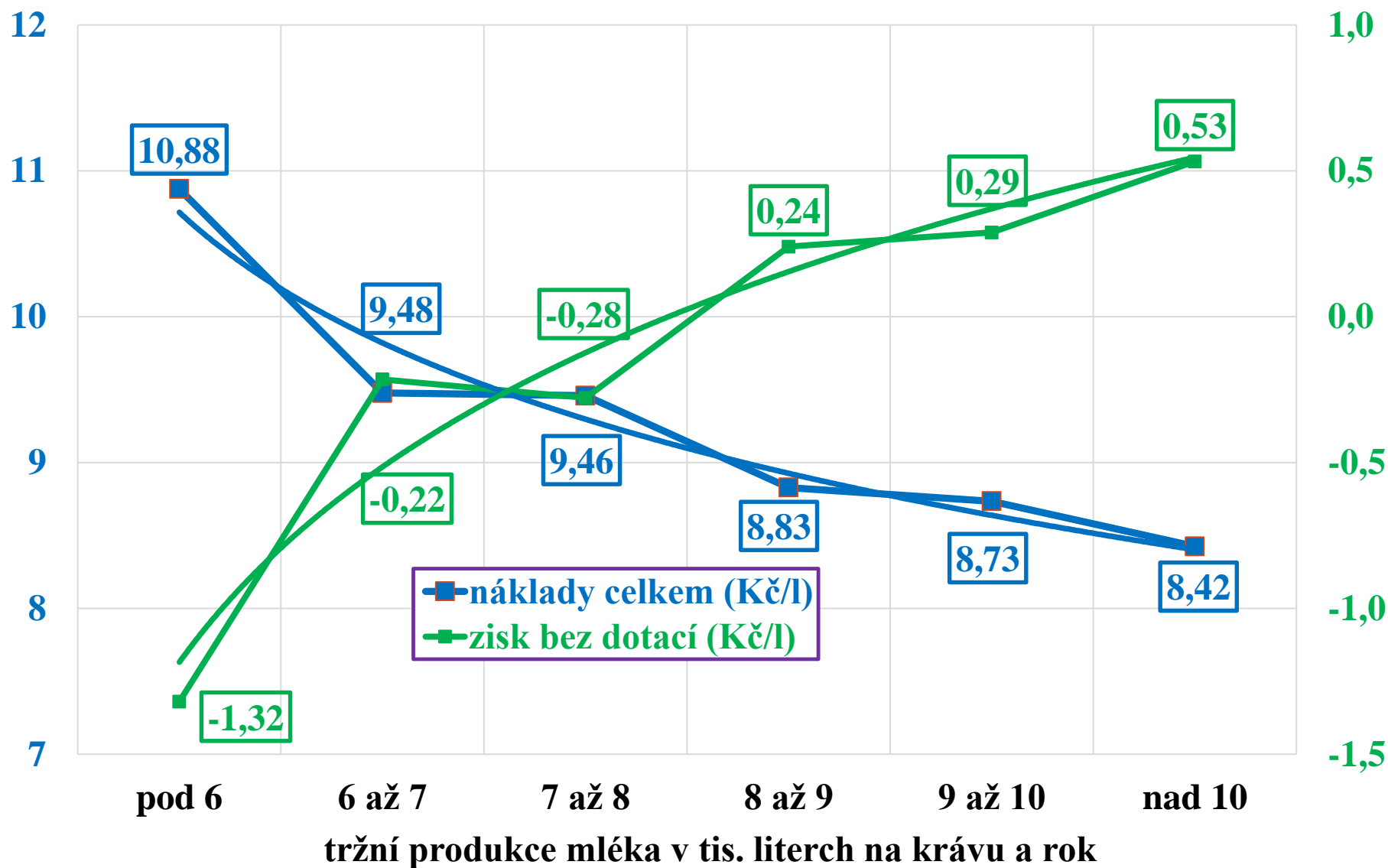
Kalkulace zisku bez dotací v Kč/l

Položka	2016	2017	2018	<i>odhad 2019</i>
Náklady	8,88	8,90	9,02	9,17 (+ 1,9 %)
Náklady po odpočtu	8,41	8,43	8,56	8,72
Tržby za mléko	6,80	8,64	8,65	8,86 (ČR, 2019)
Zisk bez dotací (tržby minus náklady)	-1,61	0,21	0,09	0,14
Rentabilita bez dotací (%)	-19,18	2,44	1,01	1,61

Zisk bez dotací v závislosti na produkci (2018)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Ekonomické ukazatele dle dojivosti (2018)

Šlesvicko-Holštýnsko

tržní produkce ¹⁾	pod 7	7 až 8	8 až 9	9 až 10	nad 10
počet podniků	24	48	144	150	64
dojivost (kg/krávu/rok)	6 406	7 635	8 531	9 440	10 482
tržby za mléko	9,74	9,78	9,98	9,96	9,97
ostatní výnosy	1,67	1,36	1,26	1,15	1,19
výnosy celkem	11,41	11,14	11,24	11,12	11,16
krmiva	6,58	6,11	5,82	5,51	5,11
pracovní náklady	3,68	3,09	2,84	2,62	2,57
veterinární náklady	0,42	0,44	0,42	0,41	0,45
odpisy majetku	1,63	1,56	1,54	1,54	1,59
ostatní náklady	0,86	0,59	0,47	0,40	0,40
náklady celkem	13,16	11,79	11,09	10,47	10,12
výnosy mínus náklady	-1,75	-0,65	0,15	0,65	1,04

1) tržní produkce mléka v tis. kg na krávu a rok.

údaje od podniků ve spolkové zemi Šlesvicko-Holštýnsko; 1 EUR = 26 Kč; Pramen: Junge (2019).

Přehled nejvýznamnějších dotací pro chovatele dojených krav I.

Oblast	Dotační titul	Sazba 2019
<u>Přímé platby</u>	Jednotná platba na plochu (SAPS)	3 394 Kč/ha
	Greening (Ozelenění)	1 884 Kč/ha
	Mladý zemědělec	1 697 Kč/ha
<u>Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)</u>	Krávy s tržní produkcí mléka	3 730 Kč/VDJ
	Bílkovinné plodiny	2 136 Kč/ha
<u>Přechodné vnitrostátní podpory</u>	Zemědělská půda	130 Kč/ha
	Přežvýkavci	70 Kč/VDJ

Přehled nejvýznamnějších dotací pro chovatele dojených krav II.

Oblast	Dotační titul		Sazba 2019
<u>Program rozvoje venkova, PRV (2014-2020)</u>	M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními (ANC dříve LFA)		28 – 219 EUR/ha*
	M14 Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ)	<i>Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojnic</i>	13 EUR/VDJ
		<i>Zlepšení stájového prostředí v chovu dojnic</i>	67 EUR/VDJ
		<i>Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy</i>	42 EUR/VDJ
<u>Národní dotace (zásady MZe)</u>	2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu	<i>2.A.e. Kontrola užitkovosti</i>	do 220 Kč/kus
	19. Podpora na účast producentů a zpracovatelů zemědělských produktů v režimech jakosti Q CZ		uznané náklady
	20. Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat	<i>20.A. Zlepšení životních podmínek v chovu dojnic - 20.A a – 20.A.e</i>	135 - 660 Kč/dojnici

* Sazba pro ANC je podle § 6 odst. 8 nařízení vlády odstupňována podle přírodních podmínek daného katastrálního území a podle typu faremního systému (eAgri, 2020).

Ukazatel IOFC

IOFC = Income Over Feed Costs = příjmy nad náklady na krmiva

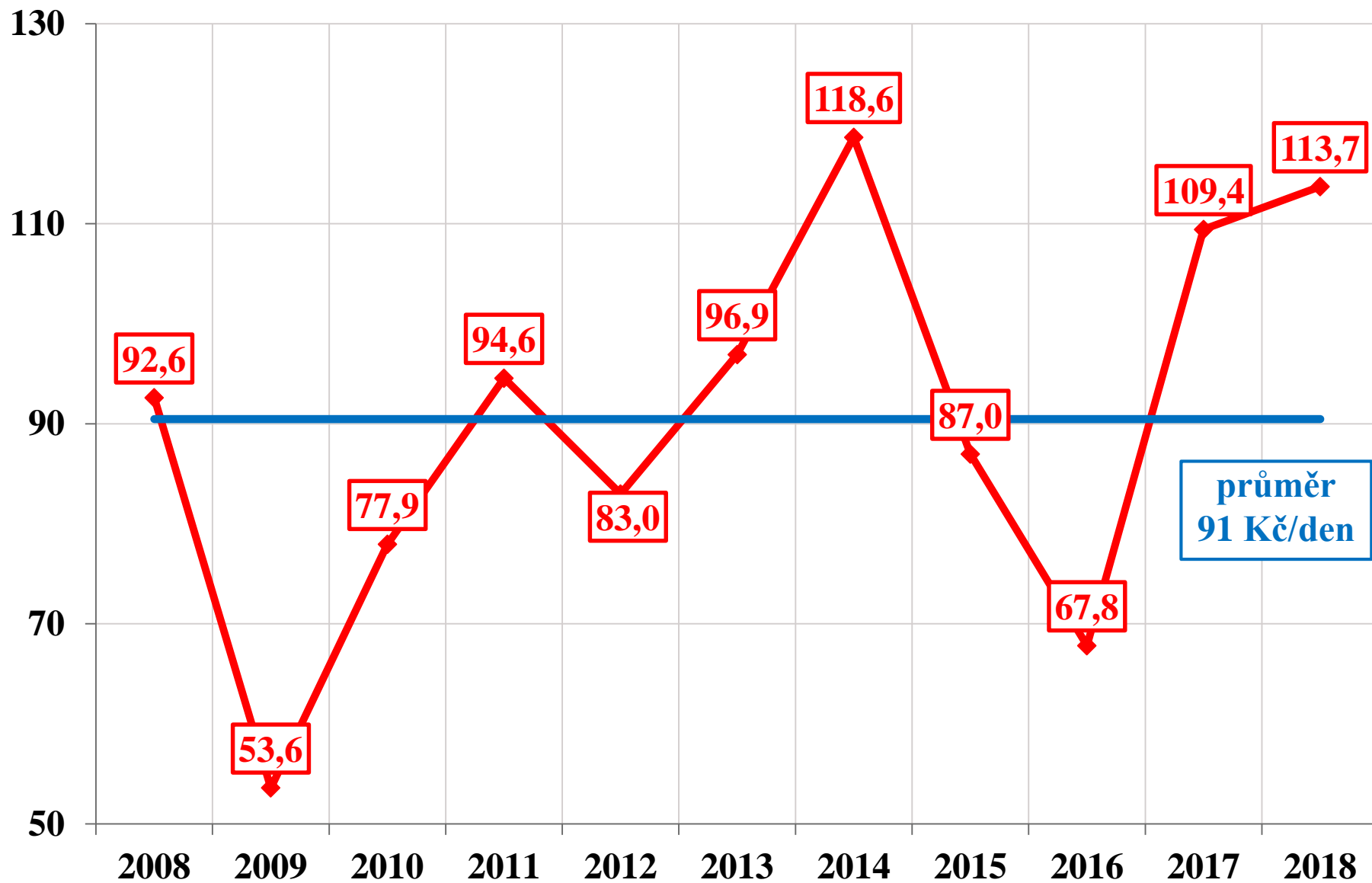
Tržby za prodej mléka
-
Náklady na krmiva (vlastní a nakoupená, resp. objemná a jadrná)
=
IOFC (Příjmy nad náklady na krmiva)

- *Měřítkem pro hodnocení ekonomické efektivity*
- *Vztah vstupu (krmiva) a výstupu (užitkovost)*
- *Náklady na krmiva obvykle přímo souvisí s produkcí, neboť čím více je krmeno, tím by měla být produkce vyšší*
- *Oproti zisku nejsou zahrnuty **fixní náklady** a **dotace***
- *Nejčastěji v **denním sledování (Kč/krávu/den)***

IOFC v ČR (Kč/den)

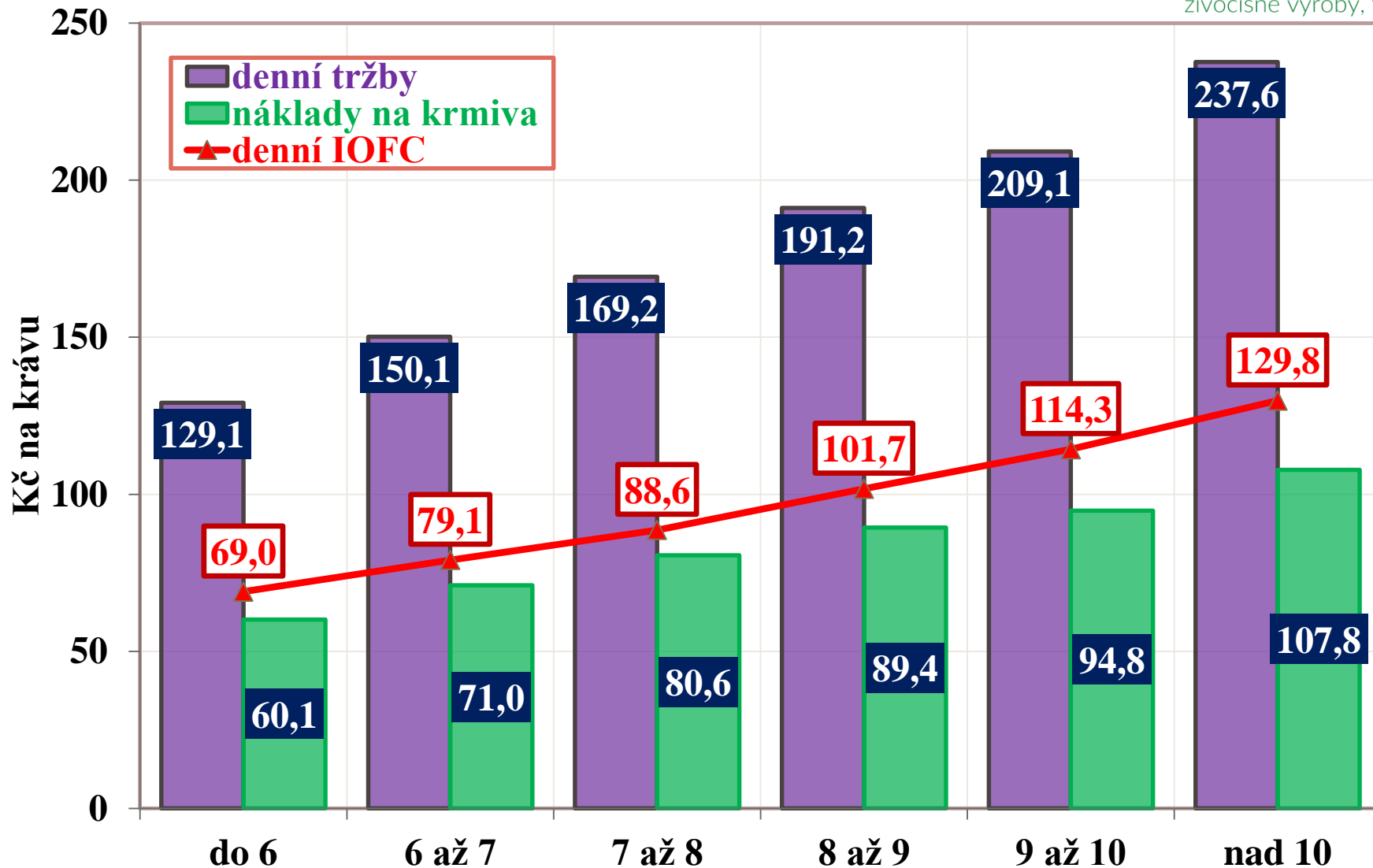
Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

IOFC a tržní produkce

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Ø 2012 až 2018

tržní produkce mléka v tis. literch na krávu a rok

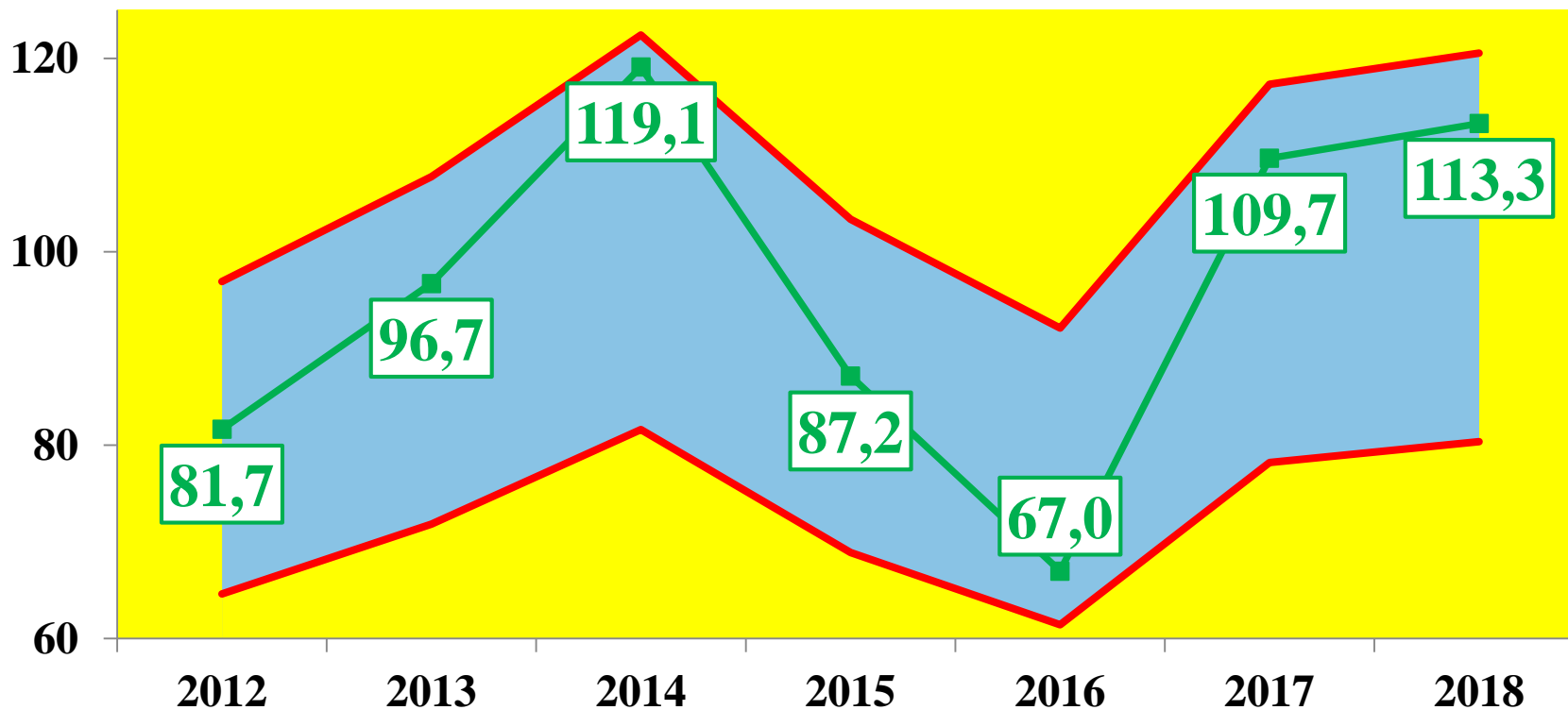
Benchmark IOFC

benchmarky pro dolní a horní IOFC, neboli rozmezí, ve kterém by se mělo IOFC v podniku pohybovat

IOFC nízké = denní příjmy za prodej mléka – (0,6 * denní příjmy za mléko)

IOFC vysoké = denní příjmy za prodej mléka – (0,4 * denní příjmy za mléko)

Pennsylvania State University (2009)

Náklady variabilní a fixní příspěvek na úhradu

- **Variabilní náklady** = náklady přímo vázané na produkci. Jejich objem se mění (obvykle zvyšuje) s růstem intenzity a objemu výroby.
 - náklady na krmiva, veterinární výkony, plemenářské výkony
- **Fixní (stálé) náklady** = náklady jejichž výše nemění se změnou objemu výroby. Vznikají i v případě, že podnik nic nevyrábí.
 - osobní náklady, odpisy hmotného majetku (investic), daně, úroky z úvěrů, nájemné, pojištění budov a strojů, režie.
- Eliminovat vliv fixních nákladů a dotací lze pomocí kalkulace **příspěvku na úhradu**.

Příspěvek na úhradu = rozdíl mezi výnosy (příjmy) z příslušné komodity (výrobku) a variabilními náklady vynaloženými na její výrobu.

Příspěvek na úhradu v Kč na krávu a rok

položka	2016	2017	2018
počet podniků	100	106	113
tržby za mléko	56 317	71 375	73 351
variabilní náklady	35 831	35 869	36 655
příspěvek na úhradu	20 486	35 506	36 696
<i>fixní náklady</i>	<i>37 733</i>	<i>37 652</i>	<i>39 820</i>
<i>zisk bez dotací</i>	<i>-13 367</i>	<i>1 700</i>	<i>736</i>

fixní
52 %

varia
bilní
48%

Body zvratu cen a produkce mléka bez dotací

Položka	rok 2018	model 2019
cena mléka (Kč/l)	8,65	8,86
náklady po odpočtu (Kč/l)	8,56	8,72
zisk bez dotací (Kč/l)	0,09	0,14
bod zvratu ceny mléka (Kč/l)	8,56	8,72
bod zvratu produkce mléka (l/krávu/rok)	8 313	7 925

vlastní výpočty, údaje roku 2018

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Odhad ekonomických přínosů vybraných opatření do zisku bez dotací

Opatření	Změna	Přínos v zisku bez dotací v Kč/krávu/rok
roční dojivost	zvýšení o 1 000 litrů	+ 4 232
tržnost mléka	zvýšení o 1 %	+ 381
cena mléka	zvýšení o 1 Kč za litr	+ 8 483
ceny krmiva	snížení o 10 %	+ 3 193
režie	snížení o 10 %	+ 960
celkové náklady	snížení o 10 %	+ 7 648

vlastní výpočty, údaje roku 2018

FarmProfit

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

efektivní nástroj na kalkulaci ekonomických ukazatelů

- česká verze německého softwaru DB Plan (LfL)
- provozovatel a správce v ČR je VÚŽV, v. v. i.
- on-line ekonomický nástroj
- zdarma k dispozici na www.farmprofit.cz
- cílem je kalkulace ekonomických ukazatelů ve vlastním podniku
- 11 samostatných kalkulačních částí, zejména z oblasti ŽV
- doplňkové výpočty, výstup do PDF, nápověda k použití
- přednastaveny aktuální průměrné hodnoty
- Kalkulace chov dojených krav
 - Úplné náklady na krávu a rok/na litr mléka
 - Zisk na krávu a rok/na litr mléka
 - Bod zvratu ceny mléka

Chov skotu

Chov dojených krav

Výkrm býků

Krávy bez tržní
produkce mléka

Závěr

Tisková zpráva (MZe, 9. 1. 2020):

„Celková produkce českého zemědělství v roce 2019 vzrostla na 151 miliard korun. Ve srovnání s předešlým rokem je to o 9 miliard více. Zemědělcům však zároveň stouply náklady o 6 miliard na 175 miliard korun.“

Pramen: eAgri (2020)

- V živočišné produkci převládá produkce mléka (2018: **podíl 52 %, ČSÚ**).
- V ČR v rámci států EU **nadprůměrná dojivost a podprůměrná cena mléka**.
- **Kolísání** nákupní ceny mléka způsobuje rozdílnost v rentabilitě.
- **Rok 2019** by mohl být pro producenty mléka **ziskový**.
- 2006 až 2018: cena mléka: **8,06 Kč/l vs. náklady po odpočtu: 8,46 Kč/l**
- Dlouhodobý trend **zvyšování nákladů na krávu a rok**. Bez odpovídajícího růstu úrovně tržeb však nebude dosaženo přiměřeného zisku, čímž se chov skotu z dlouhodobého pohledu dostane do **ekonomicky neudržitelné situace**.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Ing. Jan Syruček, Ph.D.

Výzkumný ústav živočišné výroby v. v. i.

Chov skotu

Tel. +420 267 009 529

E-mail: syrucek.jan@vuzv.cz

Web: www.vuzv.cz